നിരാകരണ പത്രം

പ്രാദേശിക ഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിന്റെ സഹായത്താടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാകുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിന്റെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാര കക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിന്റെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

ഇൻ റെ: കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങളും ദുരിതങ്ങളും

(സ്വമേധയാ എടുത്ത 2020-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സിവിൽ) നം.06)

ഇതോടൊപ്പം

(2020-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സി) നം.916)

(ബന്ധുവാ മുക്തി മോർച്ച v. യൂണിയൻ ഓഫ് ഇന്ത്യയും മറ്റുള്ളവരും)

2021 ജൂൺ 29

[ജസ്റ്റിസ് അശോക് ഭൂഷൺ, ജസ്റ്റിസ് എം. ആർ. ഷാ]

കോവിഡ്-*19* മഹാമാരി – കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ – പ്രശ്നങ്ങളും ദുരിതങ്ങളും – ദുരിതാശ്വാസം – ലോകവ്യാപകമായ കോവിഡ്-*19* മഹാമാരി *2020* മാർച്ചിൽ രാജ്യത്തെയാകെ ഗ്രസിച്ചു – *24.03.2020*-ന് രാജ്യവ്യാപകമായി ലോക്ക്ഡൗൺ പ്രഖ്യാപിച്ചപ്പോൾ, ഏതാനും ദിവസങ്ങൾക്ക് ശേഷം, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ അവരുടെ ജോലിസ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വദേശങ്ങളിലേക്ക് കൂട്ടത്തോടെ പലായനം ചെയ്തു – കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങളും ദുരിതങ്ങളും സുപ്രീം കോടതി സ്വമേധയാ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തുകയും ഒരു സ്വമേധയാ റിട്ട് ഹർജി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും ചെയ്തു – സുപ്രീം കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേന്ദ്രസർക്കാരും സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും വിവിധ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു – *2021* മാർച്ചിന് ശേഷം, മഹാമാരിയുടെ രണ്ടാം തരംഗം രാജ്യത്ത് ആഞ്ഞടിച്ചു – കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ വീണ്ടും അവരുടെ സ്വദേശങ്ങളിലേക്ക് പോകാൻ തുടങ്ങി – കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ ദുരിതങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകത – വിധി: സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും നൽകുന്ന ക്ഷേമ വിഭവങ്ങൾ ലഭിക്കാനുള്ള

പരിമിതമായ ശേഷിയും അവകാശം ഉന്നയിക്കാനുള്ള പരിമിതിയും കാരണം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ സാമ്പത്തികവും മറ്റ് തരത്തിലുള്ളതുമായ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾക്ക് വിധേയരാകുന്നു – അവർ സാമ്പത്തികമായ പിന്നോക്കാവസ്ഥയ്ക്ക് പ്രത്യേകിച്ചും വിധേയരാണ് – വിഷയം പരിഗണിച്ച്, സുപ്രീം കോടതി നിരവധി നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു – അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ/കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനായി നാഷണൽ ഇൻഫർമാറ്റിക്സ് സെന്ററുമായി *(*എൻ.ഐ.സി*)* കൂടിയാലോചിച്ച് ഒരു പോർട്ടൽ വികസിപ്പിക്കാൻ കേന്ദ്രസർക്കാരിനോട് നിർദ്ദേശിച്ചു – കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെയും അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെയും രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കുന്നതിന് ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും ലൈസൻസ് ഉടമകളോടും/കരാറുകാരോടും മറ്റുള്ളവരോടും കേന്ദ്രസർക്കാരുമായി സഹകരിക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു, അതുവഴി, ആർക്കുവേണ്ടിയാണോ ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ പ്രഖ്യാപിച്ചിരിക്കുന്നത് ആ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്കും അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കും കേന്ദ്രസർക്കാർ/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾ പ്രഖ്യാപിച്ച ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ പ്രയോജനങ്ങൾ ലഭ്യമാകും – കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നുള്ള അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങളുടെ ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ അനുവദിക്കാനും വിതരണം ചെയ്യാനും കേന്ദ്രസർക്കാരിനോടും, ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണ വകുപ്പിനോടും *(*ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം*)* നിർദ്ദേശിച്ചു-"ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്" പദ്ധതി ഇതുവരെ നടപ്പാക്കാത്ത സംസ്ഥാനങ്ങളോട് *31.07.2021*-ന് മുൻപായി അത് നടപ്പിലാക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു – *1979*-ലെ അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി *(*തൊഴിൽ നിയന്ത്രണവും സേവന വ്യവസ്ഥകളും*)* നിയമം പ്രകാരം എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളെയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും എല്ലാ കരാറുകാർക്കും ലൈസൻസ് നൽകാനും, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ

വിവരങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് കരാറുകാർക്ക് മേൽ ചുമത്തിയിട്ടുള്ള നിയമപരമായ കടമ പൂർണ്ണമായും പാലിക്കപ്പെടുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനും എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും നിർദ്ദേശിച്ചു – ദിവസം രണ്ടുനേരം ഭക്ഷണം വാങ്ങാൻ മാർഗ്ഗമില്ലാത്ത കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനായി, ധാരാളം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ കാണപ്പെടുന്ന പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ സമൂഹ അടുക്കളകൾ *(community kitchens)* നടത്താൻ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും നിർദ്ദേശിച്ചു – മഹാമാരി *(*കോവിഡ്-*19)* തുടരുന്നതുവരെയെങ്കിലും സമൂഹ അടുക്കളകൾ തുടർന്നു കൊണ്ടുപോകാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു – *2013*-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമം, *1979*-ലെ അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി *(*തൊഴിൽ നിയന്ത്രണവും സേവന വ്യവസ്ഥകളും*)* നിയമം – *1996*-ലെ കെട്ടിട നിർമ്മാണവും മറ്റ് നിർമ്മാണ തൊഴിലാളികളും *(*തൊഴിൽ നിയന്ത്രണവും സേവന വ്യവസ്ഥകളും*)* നിയമം – *2008*-ലെ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹിക സുരക്ഷാ നിയമം.

റിട്ട് ഹർജികൾ തീർപ്പാക്കിക്കൊണ്ട്, കോടതി ഇനിപ്പറയുന്നത് വിധിച്ചു:

വിധി: **1.** ഭരണഘടനയുടെ **21**-ാം അനുച്ഛേദം ഉറപ്പുനൽകുന്ന ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം, ഓരോ മനുഷ്യനും ജീവിതത്തിലെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങളെങ്കിലും ലഭ്യമാക്കി അന്തസ്സോടെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം നൽകുന്നു. നിർദ്ധനരായ ആളുകൾക്ക് ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ നൽകേണ്ടത് എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെയും സർക്കാരുകളുടെയും ചുമതലയാണ്. മനുഷ്യ ജീവിതചക്രത്തിൽ ഭക്ഷണവും പോഷകസുരക്ഷയും നൽകുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് പാർലമെന്റ് **2013**-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമം നടപ്പിലാക്കിയത്. **2013**-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമം പ്രകാരം ഗുണഭോക്താക്കളായി തിരിച്ചറിഞ്ഞവർക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ അനുസരിച്ച് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ **(dry**

rations) നൽകുന്നു. ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി **2013**-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരികയും നിയമപ്രകാരം റേഷൻ കാർഡ് ലഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, അയാൾ എവിടെയായിരുന്നാലും, ജോലിസ്ഥലത്തും, "ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്" എന്ന കേന്ദ്രസർക്കാർ പദ്ധതി അനുസരിച്ച് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ ലഭിക്കാൻ അർഹനാണ്. കേന്ദ്രസർക്കാരും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കും, കെട്ടിട-നിർമ്മാണ തൊഴിലാളികൾക്കുമായി വിവിധ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്, എന്നാൽ യാഥാർത്ഥ്യം ഖേദകരമാണ്, കാരണം വലിയൊരു വിഭാഗം ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെയോ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെയോ ഈ ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ പ്രയോജനം ലഭിക്കുന്നില്ല. **[17, 18, 20** ഖണ്ഡികകൾ**] [194-**എ**-**സി**,** ഇ**-**എഫ്**,** ജി**-**എച്ച്**; 195-**എ**]**

2.കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ

2.1 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നതും റേഷൻ കാർഡുള്ളതുമായ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക്, ജോലി തേടി കുടിയേറിയ സംസ്ഥാനത്ത് പോലും അവരുടെ റേഷൻ കാർഡ് ഉപയോഗിച്ച് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വാങ്ങാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമപ്രകാരമോ അല്ലെങ്കിൽ അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നോ ഒരു കാർഡുമില്ലാത്ത കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ ബുദ്ധിമുട്ടനുഭവിക്കുന്നത്. അത്തരത്തിൽ ഒരു കാർഡും കൈവശമില്ലാത്ത ധാരാളം കുടിയേറ്റക്കാരുണ്ട്. അവരുടെ ഈ നിസ്സഹായത ദാരിദ്ര്യം കൊണ്ടും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കുറവ് കൊണ്ടുമാണ്. എങ്കിലും, പ്രത്യേകിച്ചും ഈ പകർച്ചവ്യാധിയുടെ സാഹചര്യത്തിൽ, അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ പോലും ജോലിയില്ലാത്ത വലിയൊരു വിഭാഗം

കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളോടുള്ള തങ്ങളുടെ ചുമതലയിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ സംസ്ഥാനത്തിന് കഴിയില്ല. **[24-ാം ഖണ്ഡിക] [197-എ-സി]**

2.2 കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ സത്യവാങ്മൂലം അനുസരിച്ച്, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയ 'ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' പദ്ധതി പ്രകാരം, കുടിയേറ്റക്കാർക്കും കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റക്കാർക്കും രണ്ട് മാസത്തേക്ക് പ്രതിമാസം ഒരാൾക്ക് **5** കിലോ ഉണങ്ങിയ റേഷൻ സൗജന്യമായി നൽകിയിരുന്നു. പകർച്ചവ്യാധിയുടെ ആദ്യ തരംഗത്തിൽ ഏകദേശം **2.8** കോടി കുടിയേറ്റക്കാരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞത് സംസ്ഥാനങ്ങളാണ് എന്ന് കേന്ദ്രത്തിന്റെ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ വ്യക്തമായി പറയുന്നുണ്ട്. **2.8** കോടി കുടിയേറ്റക്കാരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്ക്, അവർ ഇപ്പോഴുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ എത്തി ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നതിന് സംസ്ഥാനത്തിന് യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടും ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയില്ല. ആവശ്യമെങ്കിൽ വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കോ കൂടുതൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകാൻ തയ്യാറാണെന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. **[25-ാം ഖണ്ഡിക] [197-സി-എഫ്]**

2.3 വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾ സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്, ചില സംസ്ഥാനങ്ങൾ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി ചില പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും അത്തരം പദ്ധതികളില്ല. പകർച്ചവ്യാധിയുടെ രണ്ടാം തരംഗത്തിൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് റേഷൻ വിതരണം ചെയ്തതിനെക്കുറിച്ച് നിരവധി സംസ്ഥാനങ്ങൾ യാതൊരു പദ്ധതിയും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ഗുജറാത്ത് സംസ്ഥാനം 'അന്നബ്രഹ്മ' എന്നൊരു പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്, ഇത് വീണ്ടും നടപ്പാക്കുകയും നിലവിൽ ഇത് പ്രാബല്യത്തിലുണ്ടെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. എന്നിരുന്നാലും, ഈ പകർച്ചവ്യാധിയുടെ രണ്ടാം തരംഗത്തിൽ എത്ര കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ

നൽകിയിട്ടുണ്ട് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു വിവരങ്ങളും നൽകിയിട്ടില്ല. **[27-ാം** ഖണ്ഡിക**] [197-ജി-എച്ച്; 198-എ-ബി]**

2.4. പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായത്തിന്റെ ഉത്തരവാദിത്തമുള്ളതും ഗുണഭോക്താക്കളിലേക്ക് റേഷൻ എത്തിക്കേണ്ടതുമായ സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ ഒരു പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുകയും അവർക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ എത്തിക്കാൻ വഴികൾ കണ്ടെത്തുകയും വേണം. പ്രത്യേകിച്ചും ഈ പകർച്ചവ്യാധിയുടെ കാലത്ത്, ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിക്കും ഒരു ദിവസം രണ്ട് നേരം ഭക്ഷണം നിഷേധിക്കപ്പെടാതിരിക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും കൂടുതൽ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളെയും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളെയും സഹായിക്കാൻ മന്ത്രാലയം തന്റെ പദ്ധതികൾ വിപുലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. "കോവിഡ്-19, 2021 കാലഘട്ടത്തിലെ വിവിധ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ നടപടികൾ" എന്ന വിഷയത്തിൽ 2021 മെയ് 20-ന് ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ, ഉപഭോക്തൃകാര്യ മന്ത്രാലയം പുറത്തിറക്കിയ സർക്കുലറിനെക്കുറിച്ചും കേന്ദ്ര സർക്കാർ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ ശേഷം അവർക്ക് ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകാൻ ആവശ്യമായ അധിക അളവിലുള്ള ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നൽകാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ തയ്യാറാണ്. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നതിന് വേണ്ടി, കേന്ദ്ര സർക്കാർ സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് ഒരു സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കണം. **[29, 30, 31** എന്നീ ഖണ്ഡികകൾ**] [198-എഫ്എച്ച്; 199-എ,** സി-ഡി**]**

2.5. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന അധിക അളവിലുള്ള ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യാൻ കേന്ദ്ര

സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്തതുകൊണ്ട്, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതനുസരിച്ച് ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ അനുവദിക്കാനും വിതരണം ചെയ്യാനും കേന്ദ്ര ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിനോട് (ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം) നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. **[33-ാം ഖണ്ഡിക] [199-എഫ്-ജി]**

2.6. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി ഉചിതമായ ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിനുവേണ്ടി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോട് അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടാവുന്നതാണ്, അത് കേന്ദ്രം സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നൽകും. ഈ പദ്ധതി **2021** ജൂലൈ **31**-നോ അതിനുമുൻപോ പരിഗണിക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും വേണം. നിലവിലെ പകർച്ചവ്യാധി തുടരുന്നിടത്തോളം കാലം ഈ പദ്ധതി തുടരുകയും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാം. **[34-ാം ഖണ്ഡിക] [199-ജി-എച്ച്; 200-എ-ബി]**

3. ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്

3.1 "ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്" എന്നത്, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമപ്രകാരമുള്ള റേഷൻ കാർഡിന്റെ രാജ്യവ്യാപകമായ പോർട്ടബിലിറ്റി ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയ ഒരു പദ്ധതിയാണ്. നിരവധി സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് ക്ലസ്റ്ററിൽ ദേശീയ തലത്തിൽ സംയോജിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ജനക്ഷേമ പരിഷ്കാരമാണ്. ഇത് ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിലെയും മറ്റ് ക്ഷേമ പദ്ധതികളിലെയും ആനുകൂല്യങ്ങൾ രാജ്യത്തെ ഏത് റേഷൻ കടയിൽ നിന്നും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക്, പ്രത്യേകിച്ചും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്കും അവരുടെ

കുടുംബങ്ങൾക്കും, ലഭ്യമാക്കുന്നു. റേഷൻ കാർഡിന്റെ തടസ്സങ്ങളില്ലാത്ത പോർട്ടബിലിറ്റി ഉറപ്പാക്കാൻ, എല്ലാ റേഷൻ കാർഡുകളിലും ആധാർ സീഡിംഗും, എല്ലാ റേഷൻ കടകളിലും (എ.എഫ്പി.എസ്) ഇലക്ട്രോണിക്- പോയിന്റ് ഓഫ് സെയിൽ (ഇ-പി.ഒ.എസ്) ഉപകരണങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ബയോമെട്രിക് ഓഥന്റിക്കേഷനും അത്യാവശ്യമാണ്. **[35-ാം ഖണ്ഡിക] [200-ബി-ഇ]**

3.2 ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് അധികമായി വായ്പയെടുക്കാൻ കേന്ദ്ര ധനകാര്യ വകുപ്പ് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ആസാം, ഛത്തീസ്ഗഢ്, ഡൽഹി, പശ്ചിമ ബംഗാൾ എന്നീ നാല് സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഇതുവരെ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ലെന്ന് സോളിസിറ്റർ ജനറൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദങ്ങൾക്കിടെ സമർപ്പിച്ചു. **[36-ാം ഖണ്ഡിക] [200-ഇ-എഫ്]**

3.3 കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ രാജ്യത്തുടനീളം വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നതുകൊണ്ട്, ഓരോ സംസ്ഥാനവും ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഈ വിഭാഗത്തിലുള്ള ആളുകളുടെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷയ്ക്കായി ആവശ്യമായ ഒരു ക്ഷേമ നടപടിയാണിത്. സമൂഹത്തിലെ പാവപ്പെട്ടവരുടെയും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുടെയും താൽപര്യങ്ങൾക്കായുള്ള ഒരു ക്ഷേമ പദ്ധതിയായതുകൊണ്ട് ഇത് നടപ്പിലാക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട്. ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി തൊഴിലിനായി ഒരു പ്രത്യേക സംസ്ഥാനത്തേക്ക് പോകുമ്പോൾ, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിലാണെങ്കിൽ, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ പദ്ധതി പ്രകാരം തന്റെ റേഷൻ കാർഡ് ലഭിച്ച സ്വന്തം സംസ്ഥാനത്തല്ല എന്ന കാരണം മാത്രംകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവകാശങ്ങളോ അർഹതകളോ നിഷേധിക്കപ്പെടില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ ആ സംസ്ഥാനത്തിന് ഉത്തരവാദിത്തമുണ്ട്. അതിനാൽ, ഇതുവരെ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാത്ത

സംസ്ഥാനങ്ങൾ അത് നടപ്പിലാക്കണം. ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാത്ത സംസ്ഥാനങ്ങളോട്, 2021 ജൂലൈ 31-നോ അതിനുമുൻപോ ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. [37, 38 ഖണ്ഡികകൾ] [200-ജി-എച്ച്; 201-എ-സി]

4. 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന ഗ്രാമീണ നഗര ജനസംഖ്യ

2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പ് അനുസരിച്ച്, ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന് (ടി.പി.ഡി.എസ്) കീഴിൽ വരുന്ന അർഹരായ കുടുംബങ്ങളിലെ ആളുകൾക്ക് സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ അവകാശമുണ്ട്. 9-ാം വകുപ്പ്, ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന് കീഴിലുള്ള ജനസംഖ്യാ കവറേജിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. ഔദ്യോഗികമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട സെൻസസ് കണക്കുകൾ അനുസരിച്ച്, സംസ്ഥാനത്തെ ഗ്രാമീണ, നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ ആളുകളുടെ ആകെ എണ്ണം കേന്ദ്ര സർക്കാർ തീരുമാനിക്കും. ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കവറേജ്, 2011-2012-ലെ എൻ.എസ്.എസ്. ഹൗസ്ഹോൾഡ് കൺസംഷൻ സർവേ ഡാറ്റ ഉപയോഗിച്ച് അന്നത്തെ പ്ലാനിംഗ് കമ്മീഷൻ (ഇപ്പോൾ നിതി ആയോഗ്) ആണ് തീരുമാനിച്ചത്. സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കവറേജ് നിർണ്ണയിച്ചിട്ട് 10 വർഷത്തിലധികം കഴിഞ്ഞു. കേന്ദ്ര സർക്കാർ പുതിയതായി സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കവറേജ് നിർണ്ണയിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അർഹരായ വലിയൊരു വിഭാഗം ആളുകൾക്ക് പ്രയോജനം ലഭിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. [39, 40 ഖണ്ഡികകൾ] [201-ഡി; 202-ബി-ഇ]

5. 1979-ലെ അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മാൻ (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻ ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമം.

5.1 കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ മോശമായ പരിഗണനകളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുക എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് പാർലമെന്റ് ഈ നിയമം കൊണ്ടുവന്നത്. അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മാൻമാരെ നിയമിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷനെക്കുറിച്ചാണ് അധ്യായം ഐഐ പറയുന്നത്. ഈ നിയമപ്രകാരം രജിസ്ട്രേഷൻ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ലഭിക്കാതെ ഒരു പ്രിൻസിപ്പൽ തൊഴിലുടമയ്ക്കും തന്റെ സ്ഥാപനത്തിൽ അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ നിയമിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് 6-ാം വകുപ്പ് വ്യക്തമാക്കുന്നു. കൂടാതെ, അധ്യായം III കരാറുകാരുടെ ലൈസൻസിംഗിനെക്കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്. തൊഴിലാളികളെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്ന കരാറിലെ വ്യവസ്ഥകളും, നൽകേണ്ട വേതനം, ജോലി സമയം, വേതനം നിശ്ചയിക്കൽ, മറ്റ് അവശ്യ സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ ലൈസൻസിൽ ഉൾപ്പെടുത്താമെന്ന് **8(2)** വകുപ്പ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. കരാറുകാരന്റെ ചുമതലകളെക്കുറിച്ചാണ് 12-ാം വകുപ്പ് പറയുന്നത്. ഒരു കരാറുകാരന്റെ പ്രധാന ചുമതലകളിൽ ഒന്ന്, ഒരു അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിയെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്തിലെയും ജോലി ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്തിലെയും നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരികൾക്ക്, റിക്രൂട്ട്മെന്റ് തീയതിയിൽ നിന്ന് **15** ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട രൂപത്തിലുള്ള വിവരങ്ങൾ നൽകുക എന്നതാണ്. **[41, 44** ഖണ്ഡികകൾ **] [202-**എഫ്-ജി**; 206-**സി-എഫ്**]**

5.2. ഒരു കരാറുകാരൻ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾ നൽകേണ്ട ഫോം **X-**ൽ വിവിധ വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ലൈസൻസുള്ള കരാറുകാർ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെക്കുമ്പോൾ, അവരുടെ വിവരങ്ങൾ നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരികൾക്ക് നൽകാൻ അവർക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട്. ഈ അധികാരികൾക്ക് ഈ വിവരങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളിലേക്ക് എത്താനും അവർക്ക് അർഹതപ്പെട്ട ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാനും കഴിയും. ഈ നിയമത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഇൻസ്പെക്ടർമാരെ നിയമിക്കേണ്ടത് ഉചിതമായ സർക്കാരാണ്. എല്ലാ

സ്ഥാപനങ്ങളെയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും, എല്ലാ കരാറുകാർക്കും നിയമപ്രകാരം ലൈസൻസ് നൽകാനും, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ നൽകാനുള്ള നിയമപരമായ ചുമതല കരാറുകാർ പൂർണ്ണമായി പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താനും സംസ്ഥാനങ്ങളോട്/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിക്കണം. സ്ഥാപനങ്ങളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുമ്പോഴും കരാറുകാർക്ക് ലൈസൻസ് നൽകുമ്പോഴും സേവന വ്യവസ്ഥകൾ, യാത്രാ അലവൻസ്, നിയമത്തിലെ അധ്യായം V-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മറ്റ് സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകൾ കൂടി ചുമത്താവുന്നതാണ്. **[45, 46** ഖണ്ഡികകൾ**]** **[207-**എ- സി, ഇ- എഫ്**]**

6. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ

6.1. നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിലും സേവന വ്യവസ്ഥകളും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അവരുടെ സുരക്ഷ, ആരോഗ്യം, ക്ഷേമ നടപടികൾ എന്നിവ നൽകുന്നതിനും ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് കാര്യങ്ങൾക്കും വേണ്ടി പാർലമെന്റ് **1996-**ലെ ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് **(**റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്**)** നിയമം പാസാക്കി. ഈ നിയമം സ്ഥാപനങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. അധ്യായം **IV,** നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളെ ഗുണഭോക്താക്കളായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും തിരിച്ചറിയൽ കാർഡുകൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. **[47-**ാം ഖണ്ഡിക**]** **[207-**ജി-എച്ച്**; 208-**എ-ബി**]**

6.2 അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹിക സുരക്ഷയും ക്ഷേമവും ഉറപ്പാക്കാൻ പാർലമെന്റ് പുറപ്പെടുവിച്ച മറ്റൊരു നിയമമാണ് **2008-**ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി നിയമം. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾ രാജ്യത്തെ

തൊഴിൽ ശക്തിയുടെ **94%** വരുമെന്ന് ഈ നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ സൂചിപ്പിക്കുന്ന ഭാഗത്തിൽ തന്നെ പറയുന്നുണ്ട്. ഈ തൊഴിലാളികൾ സമൂഹത്തിലെ ദരിദ്ര വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരും, വിദ്യാഭ്യാസം കുറഞ്ഞവരും, തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ചും തൊഴിലുടമയുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളെക്കുറിച്ചും വലിയ ധാരണയില്ലാത്തവരുമാണ്. കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ ലഭിക്കുന്നതിനായി **2008**-ലെ നിയമപ്രകാരം എളുപ്പത്തിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ ഇവർക്ക് കഴിയുന്നില്ല. **[48, 49** ഖണ്ഡികകൾ**] [209**-സി-ഡി**; 210**-എഫ്-ജി**]**

6.3 2020-ലെ കോഡ് ഓൺ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റിയ്ക്ക് **2020** ഓഗസ്റ്റിൽ രാഷ്ട്രപതിയുടെ അനുമതി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ആധാർ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഒഴികെ ഈ നിയമം ഇതുവരെ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട്, **2020**-ലെ കോഡ് ഓൺ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റിയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതുവരെ **1996**-ലെയും **2008**-ലെയും നിയമങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള രജിസ്ട്രേഷൻ തുടരേണ്ടതാണ്. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് ഈ രണ്ട് നിയമങ്ങൾ പ്രകാരവുമുള്ള രജിസ്ട്രേഷൻ സഹായകരമാണ്. കാരണം, രജിസ്ട്രേഷനിലൂടെ മാത്രമേ അവർക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ ലഭിക്കൂ. അതിനാൽ, തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമകാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നിർണ്ണായകവും ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടതുമാണ്. **[50**-ാം ഖണ്ഡിക**] [211**-ഡി-എഫ്**]**

7. ഡൽഹിയിലെ എൻ.സി.ടി. (എൻസിടി ഡൽഹി)

7.1 ഡൽഹിയിലെ എൻ.സി.ടി.ക്ക് വേണ്ടി **2021** ജൂൺ **8**-ന് സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളുടെ, അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ, അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളൊന്നും നൽകിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ, **1979**-ലെയും **1996**-

ലെയും നിയമങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് എൻ.സി.ടി. ഡൽഹി സമർപ്പിച്ച **2021** ജൂൺ **14**-ലെ കുറിപ്പിൽ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഓൺലൈൻ പോർട്ടൽ **2019** ഡിസംബർ മുതൽ നിലവിലുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, **1982**-ലെ ഡൽഹി അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മെൻ (തൊഴിൽ, സേവന വ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണം) നിയമങ്ങൾ **1982** ജൂൺ **4**-ന് വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും അതിൽ പറയുന്നുണ്ട്. **2(e)** വകുപ്പ് പ്രകാരം, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് **1979**-ലെ നിയമപ്രകാരം സ്വന്തമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ സാധിക്കില്ലെന്നും, അവരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടത് കരാറുകാരനാണെന്നും അതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. **1996**-ലെ നിയമത്തെ സംബന്ധിച്ച്, **2002**-ലെ ഡൽഹി ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് (തൊഴിൽ, സേവന വ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണം) ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും അതിൽ പറയുന്നു. **1996**-ലെ നിയമപ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ വിവിധ തൊഴിലുടമകൾക്ക് നോട്ടീസ് നൽകിക്കൊണ്ട് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും അതിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. **[52-ാം** ഖണ്ഡിക**] [212-**എ**-**ഡി**]**

7.2 2008-ലെ നിയമപ്രകാരം രജിസ്ട്രേഷൻ നടത്തുന്നതിന് ഒരു മൊഡ്യൂൾ ലഭ്യമാക്കാൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തോട് ഈ കോടതി എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും വേണ്ടി നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. **2018** ഓഗസ്റ്റ് **21**-ന് ഈ നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടും, രജിസ്ട്രേഷൻ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും മൊഡ്യൂൾ നൽകാൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന് ഇതുവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനുമായി മുന്നോട്ട് പോകുന്നതിനായി തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം മൊഡ്യൂൾ നൽകാനായി കാത്തിരിക്കുകയാണെന്ന് നിരവധി സംസ്ഥാനങ്ങൾ അവരുടെ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. **[72, 73** ഖണ്ഡികകൾ**] [218-**ബി**-**സി, ജി**-**എച്ച്**]**

7.3 അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികളെക്കുറിച്ച് വിശദമായ ഒരു സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കാൻ **2021** മെയ് **24**-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോട് നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. ഈ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച്, **2021** ജൂൺ **9**-ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഒരു സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ചു. **[74-ാം ഖണ്ഡിക] [219-ഡി-ഇ]**

7.4 അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾ രജിസ്ട്രേഷനും കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങളും ലഭിക്കുന്നതിനായി കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ, തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ നിരുത്തരവാദപരമായ സമീപനം പൊറുക്കാനാവില്ല. പകർച്ചവ്യാധിയും അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കേണ്ടതിന്റെ ആവശ്യകതയും പരിഗണിച്ച് പോർട്ടൽ അടിയന്തരമായി പൂർത്തിയാക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. **2018** ഓഗസ്റ്റ് **21**-ന് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടും, മൊഡ്യൂൾ പൂർത്തിയാക്കാൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഈ മനോഭാവം, അവർക്ക് കൂടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെക്കുറിച്ചുള്ള ആശങ്കയില്ലെന്ന് കാണിക്കുന്നു. മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഈ നിഷ്ക്രിയത്വം ശക്തമായി അപലപിക്കുന്നു. നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് **(**എൻ.ഡി.യു.ഡബ്ല്യു**)** പോർട്ടൽ **2021** ജൂലൈ **31**-നോ അതിനുമുമ്പോ പൂർത്തിയാക്കി നടപ്പിലാക്കാൻ ഉറപ്പുവരുത്താൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ സെക്രട്ടറിയോട് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. **[75-ാം ഖണ്ഡിക] [220-എഫ്-എച്ച്; 221-എ]**

7.5. സംസ്ഥാന-കേന്ദ്ര സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ പദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ കൂടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ലഭിക്കണമെങ്കിൽ, രജിസ്ട്രേഷൻ നിർബന്ധമാണ്. അതുകൊണ്ട്, നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് **(**എൻ.ഡി.യു.ഡബ്ല്യു**)** പദ്ധതിക്ക് കീഴിലുള്ള രജിസ്ട്രേഷനായുള്ള പോർട്ടൽ പൂർത്തിയാക്കാനും, അത് **2021** ജൂലൈ **31**-നകം നടപ്പിലാക്കാനും കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോടും

എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും ആവശ്യപ്പെടുന്നു. രജിസ്ട്രേഷൻ പൂർത്തിയായതിന് ശേഷം, വിവരങ്ങൾ തിരുത്താനും പുതുക്കാനും എപ്പോഴും സാധിക്കണം, അത് ഈ നടപടിക്രമത്തിന്റെ ഭാഗവുമാണ്. തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ പൂർത്തിയാക്കിയാൽ മാത്രമേ കേന്ദ്രത്തിനും സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും അവർക്ക് ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാൻ സാധിക്കൂ. അതിനുമുമ്പ്, രജിസ്ട്രേഷൻ പൂർത്തിയാകാതെ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്കും അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കും വേണ്ടി വിവിധ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും പറയുന്ന വലിയ അവകാശവാദങ്ങൾ, അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് യാതൊരു ആനുകൂല്യങ്ങളും നൽകാതെ പേപ്പറിൽ മാത്രം ഒതുങ്ങിനിൽക്കും. **[76-ാം ഖണ്ഡിക] [221-ബി-ഡി]**

8. കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചൻ

പകർച്ചവ്യാധിയുടെ കാലത്ത് സംസ്ഥാനങ്ങൾ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നടത്തിയിരുന്നു. വലിയ തോതിൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുള്ള പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നടത്തണം. പകർച്ചവ്യാധി തുടരുന്നിടത്തോളം കാലം ഈ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ തുടരണം. തന്റെ രണ്ട് നേരത്തെ ഭക്ഷണം പോലും കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്ത ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിയും പട്ടിണിയിലായിരിക്കരുത്. സാമൂഹിക അടുക്കളകളും സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ഭക്ഷണം നൽകുന്ന സ്ഥലങ്ങളും എവിടെയാണെന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ പരസ്യം ചെയ്യണം. **[78-ാം ഖണ്ഡിക] [222-ജി-എച്ച്; 223-എ]**

9. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റം

9.1. എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും അവരുടെ സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങളും **1996**-ലെ നിയമപ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ട് ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിലൂടെ പണം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. **1,000/-** രൂപ മുതൽ **6,000/-** രൂപ വരെയാണ് നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്ത തുക. അതുകൊണ്ട്, ചില സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഓട്ടോറിക്ഷാ ഡ്രൈവർമാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റ് വിഭാഗത്തിലുള്ള ആളുകൾക്കും നേരിട്ട് ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിലൂടെ പണം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിനുള്ള അവകാശം ഒരു പ്രത്യേക സംസ്ഥാനം ഉണ്ടാക്കിയ പദ്ധതിയിൽ നിന്നാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. ഏതെങ്കിലും ഒരു പദ്ധതി പ്രകാരം ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഒരു വ്യക്തിക്ക് നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിന് അർഹതയുണ്ടെങ്കിൽ, അതിനുവേണ്ടി അയാൾക്ക് അവകാശം ഉന്നയിക്കാം. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ട് ബാങ്ക് കൈമാറ്റം നൽകാൻ ഒരു സംസ്ഥാനവും ബോധപൂർവ്വം തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുണ്ട് എന്ന് ഈ കേസിന്റെ രേഖകളിൽ പറയുന്നില്ല. നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റം സംസ്ഥാനത്തിന്റെ നയപരമായ വിഷയവും അവരുടെ അധികാര പരിധിയിൽ വരുന്നതുമായതുകൊണ്ട്, ചില അപേക്ഷകരോട്/ഇടപെട്ടവരോട് ഈ കോടതിക്ക് നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിന് ഉത്തരവിടാൻ കഴിയില്ല. ഏതെങ്കിലും ഒരു വ്യക്തിക്ക് നിലവിലുള്ള ഏതെങ്കിലും സംസ്ഥാന പദ്ധതി പ്രകാരം നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിന് അർഹതയുണ്ടെങ്കിൽ, നയപരമായ തീരുമാനത്തിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള സംവിധാനം വഴി അയാൾക്ക് ആ ആനുകൂല്യം നേടാവുന്നതാണ്. **[79-ാം ഖണ്ഡിക] [223-എ-ഇ]**

നാഷണൽ ടെക്സ്റ്റൈൽ വർക്കേഴ്സ് യൂണിയനും മറ്റുള്ളവരും *v.* പി.ആർ. രാമകൃഷ്ണനും മറ്റുള്ളവരും **(1983) 1** എസ്.സി.സി **228:[1983] 1** എസ്.സി.ആർ **922** – പരാമർശിച്ചു.

<u>ഉദ്ധരിച്ച കേസ് നിയമങ്ങൾ</u>

[1983] 1 എസ്.സി.ആർ **922** പരാമർശിച്ചു **15-**ാം ഖണ്ഡിക

സിവിൽ ഒറിജിനൽ അധികാരികത: **2020-**ലെ സ്വമേധയാ എടുത്ത റിട്ട് ഹർജി **(**സിവിൽ**)** നം**.6.**

(ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിലെ 32-ാം അനുഛേദം പ്രകാരം)

വിഷയം: കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങളും ദുരിതങ്ങളും

കൂടെ

2020-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സി) നം.916.

തുഷാർ മേത്ത (എസ്.ജി.), കെ.എം. നടരാജ്, മിസ്. ഐശ്വര്യ ഭാട്ടി (എ.എസ്.ജി), എസ്.സി. വർമ്മ, അമിത് കുമാർ, അശോക് പാരിജ (അഡ്വക്കറ്റ് ജനറൽ), നലിൻ കോഹ്ലി, മനോജ് കുമാർ സിംഗ്, അനിൽ ഗ്രോവർ, അജയ് ബൻസൽ, മിസ്. ഗരിമ പ്രശാദ് (എ.എ.ജി), മിസ്. അങ്കിത ചൗധരി (ഡെപ്യൂട്ടി അഡ്വ.ജനറൽ), ദുഷ്യന്ത് ദവെ, കോളിൻ ഗോൺസാൽവസ്, മനീന്ദർ സിംഗ്, മിസ്സിസ് മനീഷ ലവ്കുമാർ, ഡോ. മനീഷ് സിംഗ്വി, ആനന്ദ് ഗ്രോവർ, മിസ്. ഇന്ദിര ജെയ്സിംഗ്, മിസ്. ഗായത്രി സിംഗ് (സീനിയർ അഡ്വ.), മിസ്. ഷെറിൽ ഡിസൂസ, പ്രശാന്ത് ഭ്രഷൻ വേണ്ടി രാഹുൽ ഗുപ്ത, ഗുഞ്ജൻ സിംഗ്, സത്യ മിത്ര, കാനു അഗർവാൾ, രജത് നായർ, സൗരഭ് മിശ്ര, സുഗോഷ് സുബ്രഹ്മണ്യം, പ്രശാന്ത് റാവത്, പ്രശാന്ത് സിംഗ്, രാജ് ബഹദൂർ യാദവ്, ബി.വി. ബൽറാം ദാസ്, അഭിമന്യു തിവാരി, മിസ്. എലിസ ബാർ, അനിൽ ശ്രീവാസ്തവ്, ശുവോദീപ് റോയ്, മിസ്. നിമിഷ മേനോൻ, മനീഷ് കുമാർ, സുമീർ സോധി, മിസ്. സിമ്രാൻ അഗർവാൾ, ചിരാഗ് എം. ഷറഫ്, അരുൺ പെഡ്നേകർ, സച്ചിൻ പാട്ടീൽ, അനിരുദ്ധ പി. മായീ, മിസ്. ദീപൻവിതാ പ്രിയങ്ക, രാഹുൽ ഖുറാന, മിസ്. നൂപുർ സിംഗൽ, സതീഷ് കുമാർ, സഞ്ജയ് കുമാർ വിസെൻ, ഗൗരവ്

യാദവ, മിസ്. വീണാ ബൻസാൽ, സുശീൽ കുമാർ എ., അഭിനവ് മുകർജി, മിസ്സിസ് ബിഹു ശർമ്മ, മിസ്. പ്രതിഷ്ഠ വിജയൻ, തപേഷ് കുമാർ സിംഗ്, കുമാർ അനുരാഗ് സിംഗ്, ആദിത്യ പ്രതാപ് സിംഗ്, ആനന്ദോ മുഖർജി, ജി.എം. കാവൂസ, മിസ്. തരുണ അർദ്ധേന്ദുമൗലി പ്രസാദ്, പാർത്ഥ് അവാസ്തി, ശുഭ്രൻഷു പാധി, ആശിഷ് യാദവ്, രക്ഷിത് ജെയിൻ, വിശാൽ ബൻഷാൽ, ജി. പ്രകാശ്, ജിഷ്ണു എം.എൽ., മിസ്. പ്രിയങ്ക പ്രകാശ്, മിസ്. ബീനാ പ്രകാശ്, രാഹുൽ ചിത്നിസ്, സച്ചിൻ പാട്ടീൽ, പുഖ്റാംബം രമേശ് കുമാർ, മിസ്. അനുപമ ങ്ങങ്ങോം, കരുൺ ശർമ്മ, അവിജിത് മണി ത്രിപാഠി, ശൗര്യ സഹായ്, മിസ്. താരിണി കെ. നായക്, പി.എസ്. നേഗി, മൃണാൽ എൽക്കർ മജുംദാർ, സിദ്ധേഷ് കോട്വാൽ, മിസ്. മന്യ ഹസിജ, മിസ്. അന ഉപാധ്യായ, നിർണിമേഷ് ദുബെ, മിസ്. കെ. ഇനാട്ടോളി സെമ, അമിത് കുമാർ സിംഗ്, സിബോ ശങ്കർ മിശ്ര, കരൺ ഭരിഹോക്ക്, മിസ്. നേഹ സഹായ് ഭരിഹോക്ക്, സിദ്ധാന്ത് ശർമ്മ, സന്ദീപ് കുമാർ ത്ധാ, രാഘവേന്ദ്ര കുമാർ, ആനന്ദ് കുമാർ ദുബെ, നിശാന്ത് വർമ്മ, നരേന്ദ്ര കുമാർ, കബീർ ശങ്കർ ബോസ്, ഡോ. ജോസഫ് അരിസ്റ്റോട്ടിൽ എസ്, ഡി. കുമാരൻ, എസ്. ഉദയ കുമാർ സാഗർ, മിസ്. സ്വീന നായർ, മിസ്. രുചിര ഗോയൽ, ഡോ. അഭിഷേക് ആത്രേയ്, മിസ്. വിദ്യോത്മ ത്ധാ, മിസ്. അംബിക ആത്രേയ്, സുഹാൻ മുകർജി, മിസ്. ലിസ് മാത്യു, വിശാൽ പ്രസാദ്, നിഖിൽ പരീക്ഷിത്ത്, അഭിഷേക് മഞ്ചന്ദ, സയൻദീപ് പാഹാരി (പി.എൽ.ആർ. ചേംബേഴ്സ് & കോ.), കെ.വി. ജഗദീശ്വരൻ, മിസ്. ജി. ഇന്ദിര, നിഖിൽ ഗോയൽ, നവീൻ ഗോയൽ, ദുഷ്യന്ത് ശർമ്മ, വിനയ് മാത്യു, കാനു അഗർവാൽ, രജത് നായർ, സൗരഭ് മിശ്ര, സുഗോഷ് സുബ്രഹ്മണ്യം, പ്രശാന്ത് റാവത്, രാജ് ബഹദൂർ യാദവ്, മിസ്. പിങ്കി ബെഹ്റ, മിസ്. ശശി ജ്ഞൺജ, അരവിന്ദ് എസ്., എ. ലക്ഷ്മിനാരായണൻ, മിസ്. റോണിതാ ഭട്ടാചാര്യ, മിസ്. മേഘ ചന്ദ്ര, നുപൂർ കുമാർ, പരസ് നാഥ് സിംഗ്, മിസ്. ഉജ്ജയിനി ചാറ്റർജി, നിതിൻ മിശ്ര, മിസ്. മിതാലി ഗുപ്ത എന്നിവർ ഹാജരായ കക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി അഭിഭാഷകരായി ഹാജരായി.

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പ്രസ്താവിച്ചത്

ജസ്റ്റിസ് അശോക് ഭൂഷൺ.

1. 2020 മാർച്ച് മാസത്തിൽ കോവിഡ്-19 എന്ന മഹാമാരി നമ്മുടെ രാജ്യത്തെ കീഴടക്കി. അതിപ്പോഴും പല രൂപങ്ങളിൽ തുടരുന്നു. വൈറസിന്റെ വിവിധ മ്യൂട്ടേഷനുകൾ അതിനെ അപകടകാരിയും മാരകവുമാക്കി. ഈ രാജ്യത്തെ എല്ലാ പൗരന്മാരെയും ലോകത്തിലെ എല്ലാ ആളുകളെയും ഈ മഹാമാരി പ്രതികൂലമായി ബാധിച്ചു. ചെറുകിട വ്യവസായങ്ങൾ, വ്യവസായശാലകൾ, കച്ചവട സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയെയും സാധാരണക്കാരെയും ഇത് ദോഷകരമായി ബാധിച്ചു.

2. മഹാമാരി കാരണം ഏറ്റവും കൂടുതൽ ദുരിതമനുഭവിച്ച വിഭാഗങ്ങളിൽ ഒന്ന് കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളാണ്. 2020 മാർച്ച് 24-ന് രാജ്യവ്യാപകമായി ലോക്ക്ഡൗൺ പ്രഖ്യാപിച്ചതിന് ശേഷം ദിവസങ്ങൾക്കകം, വലിയൊരു വിഭാഗം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് പലായനം ചെയ്യാൻ തുടങ്ങി. ലോക്ക്ഡൗൺ കാരണം ജോലി നഷ്ടപ്പെട്ടതും, മഹാമാരിയെക്കുറിച്ചുള്ള ഭയവുമായിരുന്നു ഈ പലായനത്തിന്റെ രണ്ട് പ്രധാന കാരണങ്ങൾ. ഭക്ഷണം പോലും ഇല്ലാതെ, പലവിധ ദുരിതങ്ങൾ സഹിച്ച്, കാൽനടയായും സൈക്കിളുകളിലും മറ്റ് വാഹനങ്ങളിലും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ ഹൈവേകളിലൂടെ നടക്കാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ, ഈ പ്രശ്നങ്ങളും ദുരിതങ്ങളും സ്വമേധയാ കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് ഈ കോടതി 2020 മെയ് 26-ന് ഒരു സുപ്രീം കോടതി റിട്ട് ഹർജി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. ഈ കോടതി കേന്ദ്ര സർക്കാരിനും എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും നോട്ടീസ് അയക്കുകയും, കോടതിയെ സഹായിക്കാൻ സോളിസിറ്റർ ജനറലിനോട് ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തു. അടുത്ത

വിചാരണയ്ക്ക് മുൻപ്, കേന്ദ്ര സർക്കാർ സ്വീകരിച്ചതും എടുക്കാൻ പോകുന്നതുമായ എല്ലാ നടപടികളെക്കുറിച്ചും അറിയിക്കാനും ഈ കോടതി നിർദ്ദേശം നൽകി.

3. 2020 മെയ് 26-ലെ ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവ് അനുസരിച്ച് സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടു. കേന്ദ്ര സർക്കാരും സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചതിന് പുറമെ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ അവസ്ഥ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ വിവിധ വസ്തുതകളും നിർദ്ദേശങ്ങളും ഈ കോടതിയുടെ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ചില വ്യക്തികളും ഈ റിട്ട് ഹർജിയിൽ ഇടപെടൽ അപേക്ഷകൾ സമർപ്പിച്ചു. ആ സമയത്ത് സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും കൈകാര്യം ചെയ്യേണ്ടിയിരുന്ന പ്രധാന വിഷയങ്ങളിൽ ഒന്ന് കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ അവരുടെ ജോലി സ്ഥലങ്ങളിൽ നിന്ന് സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് എത്തിക്കുക എന്നതായിരുന്നു.

4. ഈ കോടതി 2020 മെയ് 28-ന് ചില നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു, അതിനുശേഷം 2020 ജൂൺ 9-ന് കൂടുതൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു. ആ ഉത്തരവിലെ 26-ാം ഖണ്ഡികയിൽ ഈ കോടതി താഴെ പറയുന്നവ ശ്രദ്ധിച്ചു:

> "26. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും അവരുടെ സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ പുറത്തിറക്കിയ വിവിധ നടപടികൾ, ഉത്തരവുകൾ, മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ, 2005-ലെ ദുരന്തനിവാരണ നിയമപ്രകാരം നാഷണൽ എക്സിക്യൂട്ടീവ് കമ്മിറ്റി പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകൾ, അതത് സംസ്ഥാനങ്ങൾ എടുത്ത നയങ്ങളും തീരുമാനങ്ങളും എന്നിവയെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. എല്ലാ നിർദ്ദേശങ്ങളും നയങ്ങളും പിന്തുടരുന്നുണ്ടെന്നും, ദുരിതാശ്വാസ ക്യാമ്പുകളും അഭയ കേന്ദ്രങ്ങളും നടത്താൻ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, കുടിയേറ്റക്കാരുടെ ഭക്ഷണത്തിന്റെയും വെള്ളത്തിന്റെയും

ആവശ്യങ്ങൾ പരിഗണിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ അവരുടെ സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് തിരിച്ചെത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്നും സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും അവകാശപ്പെടുന്നു. സംസ്ഥാനത്തിന്റെ നയങ്ങളും ഉദ്ദേശങ്ങളും യാതൊരു അപവാദവും ഉണ്ടാകാത്ത വിധം നിർദ്ദേശങ്ങൾ പാലിച്ചുകൊണ്ടുള്ളതാകണം. എന്നാൽ, സർക്കുലറുകളും നയങ്ങളും പദ്ധതികളും നടപ്പിലാക്കാൻ ചുമതലപ്പെടുത്തിയവർ എത്രത്തോളം കാര്യക്ഷമമായും കൃത്യതയോടെയും ഈ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നു എന്നതാണ് പ്രധാനം. പദ്ധതികളും നയങ്ങളും നടപ്പിലാക്കുന്നതിലെ വീഴ്ചകളും പോരായ്മകളും വിവിധ കക്ഷികൾ അവരുടെ അപേക്ഷകളിലും സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിലും എടുത്തുപറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനങ്ങളുടെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളുടെയും ഉത്തരവാദിത്തം, അവരുടെ നയങ്ങൾ, ആസൂത്രണം ചെയ്ത നടപടികൾ, അനുവദിച്ച ഫണ്ടുകൾ എന്നിവയെക്കുറിച്ച് പറയുക മാത്രമല്ല, ആ നടപടികളും പദ്ധതികളും ആനുകൂല്യങ്ങളും അവരിലേക്ക് എത്തുന്നുണ്ടോ എന്ന് കർശനമായി നിരീക്ഷിക്കുകയും മേൽനോട്ടം വഹിക്കുകയും ചെയ്യുക എന്നതാണ്. ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെയും ജീവനക്കാരുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിരീക്ഷിക്കുകയും മേൽനോട്ടം വഹിക്കുകയും ചെയ്യണമെന്ന് ഈ കോടതി സംസ്ഥാനങ്ങളെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളെയും ഓർമ്മിപ്പിക്കുന്നു. ആവശ്യമുള്ളിടത്ത് ഉചിതമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണം. മിക്ക ഉദ്യോഗസ്ഥരും, ഭരണ-പോലീസ് ജീവനക്കാരും അർപ്പണബോധത്തോടും കഠിനാധ്വാനത്തോടും കൂടി അവരുടെ ചുമതലകൾ നിർവഹിക്കുന്നുണ്ട് എന്ന കാര്യത്തിൽ ഈ കോടതിക്ക് യാതൊരു സംശയവുമില്ല. എന്നാൽ, വീഴ്ചകൾ ശ്രദ്ധിക്കുകയും അതിന് പരിഹാര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും വേണം. കൂടാതെ, പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരും, പാരാമിലിട്ടറി സേനകളും പ്രശംസനീയമായ കാര്യങ്ങളാണ് ചെയ്യുന്നതെങ്കിലും, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളോട്

ചിലയിടങ്ങളിൽ അതിക്രമങ്ങൾ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട് എന്ന് രേഖകളിൽ നിന്ന് ഈ കോടതി മനസ്സിലാക്കുന്നു. ജോലി നഷ്ടപ്പെട്ടതിനെത്തുടർന്ന് സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് പോകാൻ നിർബന്ധിതരായ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ നേരത്തെ തന്നെ ദുരിതത്തിലാണ്. സാമ്പത്തിക ബുദ്ധിമുട്ട് അനുഭവിക്കുന്നവരായതുകൊണ്ട് അവരോട് പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരും മറ്റ് അധികാരികളും മാനുഷികമായി പെരുമാറണം. ബന്ധപ്പെട്ട പോലീസ് ഡയറക്ടർ ജനറൽ/പോലീസ് കമ്മീഷണർ ഈ വിഷയത്തിൽ ആവശ്യമായ നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിക്കാവുന്നതാണ്."

5. 2020 ജൂൺ 9-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ ഈ കോടതി എട്ട് നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി പുറപ്പെടുവിച്ചു. അവ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

"35. അതിനാൽ, 2020 മെയ് 28-ലെ ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവിലൂടെ നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്ക് പുറമെ, കേന്ദ്ര സർക്കാരിനും എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും ഈ കോടതി താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ കൂടി നൽകുന്നു:

(1) എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും തങ്ങളുടെ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്നതും സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് തിരികെ പോകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതുമായ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ തിരിച്ചറിയുന്നതിനായി ആവശ്യമായ എല്ലാ നടപടികളും സ്വീകരിക്കണം. തീവണ്ടി/ബസ് മാർഗ്ഗം വഴി അവരുടെ യാത്ര ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന ഈ പ്രക്രിയ ഇന്ന് മുതൽ 15 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ പൂർത്തിയാക്കണം.

(2) മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച 171 ശ്രമിക് ട്രെയിനുകൾക്ക് പുറമെ, അധികമായി ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ യാത്രാസൗകര്യത്തിനായി 24

മണിക്കൂറിനുള്ളിൽ ശ്രമിക് ട്രെയിനുകൾ റെയിൽവേ നൽകണം എന്ന് സോളിസിറ്റർ ജനറൽ സമർപ്പിച്ചതുപോലെ ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

(3) സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാർ പദ്ധതികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ നൽകണം.

(4) നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്തുള്ള, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ കഴിയുന്ന, തൊഴിൽ നൽകുന്നതുൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ പദ്ധതികളുടെയും വിശദാംശങ്ങൾ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും നൽകണം.

(5) സർക്കാർ പദ്ധതികളെക്കുറിച്ചുള്ള എല്ലാ വിവരങ്ങളും നൽകാനും, തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ കണ്ടെത്താനും, വിവിധ പദ്ധതികളിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ സഹായിക്കുന്നതിനായി ബ്ലോക്ക് തലത്തിലും ജില്ലാ തലത്തിലും കൗൺസിലിംഗ് കേന്ദ്രങ്ങളും ഹെൽപ്പ് ഡെസ്കുകളും സ്ഥാപിക്കണം.

(6) സ്വന്തം നാട്ടിൽ തിരിച്ചെത്തിയ എല്ലാ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെയും വിവരങ്ങൾ, അവരുടെ നൈപുണ്യം, തൊഴിൽ സ്വഭാവം, മുൻപ് ജോലി ചെയ്തിരുന്ന സ്ഥലം എന്നിവയടക്കം ശേഖരിക്കണം. അങ്ങനെയുള്ള കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ബാധകമായ വിവിധ പദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിനായി, ഗ്രാമങ്ങൾ, ബ്ലോക്കുകൾ, ജില്ലകൾ എന്നിവ തിരിച്ചുള്ള പട്ടിക തയ്യാറാക്കി സൂക്ഷിക്കണം.

(7) മുകളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ സ്ഥാപിച്ച കൗൺസിലിംഗ് കേന്ദ്രങ്ങൾ, സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയതും പിന്നീട് ജോലിസ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് തിരികെ പോകാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്നതുമായ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ആവശ്യമായ വിവരങ്ങൾ നൽകുകയും അവരെ സഹായിക്കുകയും വേണം.

(8) 2005-ലെ ദുരന്തനിവാരണ നിയമം പ്രകാരം ഏർപ്പെടുത്തിയ ലോക്ക്ഡൗൺ കാലത്ത് റോഡിലൂടെ സഞ്ചരിച്ച് നിയന്ത്രണങ്ങൾ ലംഘിച്ചുവെന്ന് ആരോപിക്കപ്പെട്ട കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്കെതിരെ ദുരന്തനിവാരണ നിയമത്തിലെ 51-ാം വകുപ്പും മറ്റ് അനുബന്ധ കുറ്റങ്ങളും പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത കേസുകൾ/പരാതികൾ പിൻവലിക്കുന്നത് പരിഗണിക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

6. 2020 ജൂൺ 9-ലെ ഈ കോടതിയുടെ നിർദ്ദേശങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും, വളരെ കുറഞ്ഞ സമയത്തിനുള്ളിൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ അവരുടെ സ്വന്തം നാട്ടിൽ എത്തിക്കുകയും ചെയ്തു. 2020 ജൂലൈ 31-ന് ഈ വിഷയം വീണ്ടും കേട്ടു. ഈ കോടതിയുടെ 2020 ജൂൺ 9-ലെ ഉത്തരവിൽ താഴെ പറയുന്ന മൂന്ന് നിയമങ്ങളെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു:

i) 1979-ലെ അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മാൻ (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമം;

ii) 1996-ലെ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമം; കൂടാതെ

iii) 2008-ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി നിയമം.

7.ഈ മൂന്ന് നിയമങ്ങളുടെയും നടത്തിപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രതികരണം അറിയിക്കാൻ ഈ കോടതി എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. 2020 ജൂലൈ 31-ന്, 2020 ജൂൺ 9-ലെ ഉത്തരവ് പാലിച്ചുകൊണ്ട് സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് മൂന്നാഴ്ച കൂടി സമയം അനുവദിച്ചു. 2020 ജൂൺ 9, 2020 ജൂലൈ 31 തീയതികളിലെ ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവുകൾ അനുസരിച്ച്, കേന്ദ്ര സർക്കാർ, സംസ്ഥാനങ്ങൾ, കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾ എന്നിവർ ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവുകൾ നടപ്പിലാക്കാനും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ പരാതികൾ പരിഹരിക്കാനും വിവിധ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. ഈ നടപടികൾ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ അവസ്ഥ പൂർണ്ണമായി മെച്ചപ്പെടുത്തിയില്ലെങ്കിലും, പകർച്ചവ്യാധിയുടെ ആദ്യ തരംഗത്തിൽ അവർക്ക് കുറച്ചെങ്കിലും ആശ്വാസം നൽകി, പോകാൻ ആഗ്രഹിച്ച കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് അവരുടെ സ്വന്തം നാട്ടിൽ എത്താനും സാധിച്ചു. സ്വന്തം നാട്ടിൽ മതിയായ തൊഴിൽ ലഭിക്കാത്തതുകൊണ്ട് ഏതാനും മാസങ്ങൾക്ക് ശേഷം വലിയൊരു വിഭാഗം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ വീണ്ടും ജോലി തേടി ജോലിസ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് പോയെന്നും സമർപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

8. 2020 ജനുവരി 30-ന് ലോകാരോഗ്യ സംഘടന മഹാമാരിയായി പ്രഖ്യാപിച്ച കോവിഡ്-19 ഇന്നും തുടരുന്നു. മഹാമാരിയുടെ തീവ്രത കാലാകാലങ്ങളിൽ വ്യത്യാസപ്പെട്ടിരുന്നു. 2021 മാർച്ചിനുശേഷം, പകർച്ചവ്യാധിയുടെ രണ്ടാം തരംഗം രാജ്യത്തെ ബാധിക്കുകയും രാജ്യത്തുടനീളം കേസുകളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിക്കുകയും ചെയ്തു. ഡൽഹി എൻ.സി.ടി, മഹാരാഷ്ട്ര, ഗുജറാത്ത്, കർണാടക തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാനങ്ങൾ 2021 ഏപ്രിലിൽ നിയന്ത്രണങ്ങളും, രാത്രികാല കർഫ്യൂകളും, ലോക്ക്ഡൗണും ഉൾപ്പെടെയുള്ള

വിവിധ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചു. 2020 മാർച്ചിലെ ആദ്യ രാജ്യവ്യാപക ലോക്ക്ഡൗണിൽ സംഭവിച്ച അതേ സാഹചര്യം ഭയന്ന് ഡൽഹി എൻ.സി.ടി, മഹാരാഷ്ട്ര, ഗുജറാത്ത്, കർണാടക തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ വിവിധ സ്ഥലങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ വീണ്ടും സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് പോകാൻ തുടങ്ങി. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വിതരണം ചെയ്യാനും, റോഡ് വഴിയോ ടെയിൻ മാർഗ്ഗമോ അവരുടെ യാത്രക്ക് സൗകര്യമൊരുക്കാനും, അവർക്കും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും ഒരു ദിവസം രണ്ട് നേരം ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നതിനായി സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നടത്താനും നിർദ്ദേശങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെട്ടുകൊണ്ട് 2021-ലെ ഐ.എ. നം.58769 എന്ന ഒരു അപേക്ഷ റിട്ട് ഹർജിയിൽ സമർപ്പിച്ചു.

9. 2021 മെയ് 13-ന് ഹർജി പരിഗണിക്കുകയും ചില സംസ്ഥാനങ്ങളോട് മറുപടി ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് ഈ കോടതി താഴെ പറയുന്ന ഇടക്കാല നിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറപ്പെടുവിച്ചു:

> "[2.0] കക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകരുടെ വാദങ്ങൾ കേട്ടതിന് ശേഷം, കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ ദുരിതങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുന്നതിനുള്ള വഴികളും നടപടികളും നിർദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ട് അപേക്ഷയ്ക്ക് മറുപടി നൽകാൻ ഈ കോടതി കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോടും ഡൽഹി എൻ.സി.ടി, ഉത്തർപ്രദേശ്, ഹരിയാന (ദേശീയ തലസ്ഥാന മേഖലയിൽ ഉൾപ്പെട്ട ജില്ലകൾക്ക്) സംസ്ഥാനങ്ങളോടും നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ കൊണ്ടുപോകുന്നതിനും, അവർക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷനും പാകം ചെയ്ത ഭക്ഷണവും നൽകുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അവർ സ്വീകരിക്കാൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്ന നടപടികളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ നൽകിക്കൊണ്ട് മറുപടി നൽകാൻ

മഹാരാഷ്ട്ര, ഗുജറാത്ത്, ബിഹാർ എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും ഈ കോടതി ആവശ്യപ്പെടുന്നു.

(1) 2021 മെയ് മാസം മുതൽ, ദേശീയ തലസ്ഥാന മേഖലയിലെ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് 'ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' പദ്ധതി പ്രകാരമോ മറ്റേതെങ്കിലും പദ്ധതി പ്രകാരമോ ഓരോ സംസ്ഥാനങ്ങളിലും നിലവിലുള്ള പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം ഉപയോഗിച്ച് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരും ഡൽഹി എൻ.സി.ടി, ഉത്തർപ്രദേശ്, ഹരിയാന എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങളും തയ്യാറാകണം. ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുമ്പോൾ, നിലവിൽ തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് ഇല്ലാത്ത കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളോട് അത് നിർബന്ധമായി ആവശ്യപ്പെടരുത്. കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ നൽകുന്ന സ്വയം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവർക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകണം.

(2) സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് മതിയായ ഗതാഗത സൗകര്യങ്ങൾ (ദേശീയ തലസ്ഥാന മേഖലയിൽ) ഒരുക്കാൻ ഡൽഹി എൻ.സി.ടി, ഉത്തർപ്രദേശ്, ഹരിയാന എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തണം. ജില്ലാ ഭരണകൂടത്തിന് പോലീസ് ഭരണകൂടവുമായി ചേർന്ന്, അങ്ങനെയുള്ള കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ കണ്ടെത്തി റോഡ് മാർഗ്ഗമോ ട്രെയിൻ മാർഗ്ഗമോ അവരുടെ യാത്രക്ക് സൗകര്യമൊരുക്കാവുന്നതാണ്. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ റെയിൽവേ മന്ത്രാലയത്തിന് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിനും സാധിക്കും.

(3) ദേശീയ തലസ്ഥാന മേഖലയിൽ കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്കും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും ഒരു ദിവസം രണ്ട് നേരം ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നതിനായി പരസ്യം ചെയ്ത സ്ഥലങ്ങളിൽ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ ആരംഭിക്കാൻ ഡൽഹി എൻ.സി.ടി, ഉത്തർപ്രദേശ്, ഹരിയാന എന്നീ സംസ്ഥാനങ്ങൾ തയ്യാറാകണം.

10.2021 മെയ് 13-ലെ ഉത്തരവിന് ശേഷം, 2021 മെയ് 24-ന് ഈ വിഷയം വീണ്ടും ഈ കോടതി കേട്ടു. അതിലെ 14-ഉം 15-ഉം ഖണ്ഡികകളിൽ ഈ കോടതി താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകി:

"14. റെക്കോർഡിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയ 2020 ഏപ്രിൽ 26-ലെ കത്തിൽ, കുടിയേറ്റം നടത്തിയ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമ ഗുണഭോക്താക്കളെ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതിയിലെ പോർട്ടബിലിറ്റി സൗകര്യം ഉപയോഗിക്കാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും ശ്രമിക്കണമെന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്.

15. അതുകൊണ്ട്, രാജ്യത്ത് എവിടെയെങ്കിലും കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ആത്മനിർഭർ പദ്ധതി പ്രകാരമോ അല്ലെങ്കിൽ സംസ്ഥാനങ്ങൾ/കേന്ദ്രം അനുയോജ്യമാണെന്ന് കരുതുന്ന മറ്റേതെങ്കിലും പദ്ധതി പ്രകാരമോ ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകണമെന്ന് ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു."

11. 2021 ജൂൺ 11-ന് റിട്ട് ഹർജി വീണ്ടും ഈ കോടതിയുടെ മുന്നിൽ വാദം കേൾക്കാൻ വന്നു. അന്നേദിവസം, കക്ഷികൾക്ക് വേണ്ടിയും കേസിൽ ഇടപെട്ടവർക്ക് വേണ്ടിയും ഹാജരായ അഭിഭാഷകരുടെ വാദങ്ങൾ കേട്ടതിന് ശേഷം ഈ കോടതി വാദം അവസാനിപ്പിച്ചു.

12. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന് വേണ്ടി ഹാജരായ സോളിസിറ്റർ ജനറൽ ശ്രീ. തുഷാർ മേത്തയുടെയും, അപേക്ഷകർക്ക് വേണ്ടി ഹാജരായ സീനിയർ അഭിഭാഷകരായ ശ്രീ. ദുഷ്യന്ത് ദവെ, ശ്രീ. കോളിൻ ഗോൺസാൽവസ് എന്നിവരുടെയും വാദങ്ങൾ ഈ കോടതി കേട്ടു. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകരുടെയും വാദങ്ങൾ ഈ കോടതി കേട്ടു.

13. 2017-2018-ൽ നാഷണൽ സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്സ് ഓഫീസ് (NSO) നടത്തിയ സർവേ പ്രകാരം, രാജ്യത്ത് ഏകദേശം 38 കോടി തൊഴിലാളികൾ അസംഘടിത മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നുണ്ട്. അതായത്, രാജ്യത്തെ മൊത്തം ജനസംഖ്യയുടെ നാലിലൊന്നിൽ കൂടുതൽ പേർ അസംഘടിത മേഖലയിലാണ്. ഈ അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് സ്ഥിരമായ തൊഴിൽ ഉറവിടമില്ല. സ്വന്തം നാട്ടിൽ നിന്ന് മാറി, പല സ്ഥലങ്ങളിൽ ചെറിയ ജോലികളാണ് ഇവർ ചെയ്യുന്നത്. ഈ തൊഴിലാളികളുടെ സംഭാവനകൾ രാജ്യത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക വികസനത്തിന് വലിയ മുതൽക്കൂട്ടാണ്.

14. സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ നീതി ഉറപ്പാക്കി ദുർബല വിഭാഗങ്ങളുടെ ക്ഷേമം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് സമൂഹത്തിന്റെ ഭൗതിക വിഭവങ്ങളുടെ ഉടമസ്ഥതയും നിയന്ത്രണവും വിനിയോഗിക്കണമെന്ന് നമ്മുടെ ഭരണഘടന അനുശാസിക്കുന്നു. ഇത് പൊതു നന്മക്ക് വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. വരുമാനത്തിലെ അസമത്വം കുറയ്ക്കാനും പദവിയിലെ അസമത്വം ഇല്ലാതാക്കാനും ഇത് ശ്രമിക്കുന്നു.

15. പകർച്ചവ്യാധിയുടെ ആദ്യ തരംഗത്തിലും രണ്ടാം തരംഗത്തിലും, സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും വാഗ്ദാനം ചെയ്ത ക്ഷേമ വിഭവങ്ങളിൽ അവകാശവും ലഭിക്കാനുള്ള അവസരങ്ങളും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് പരിമിതമായതുകൊണ്ട് അവർക്ക് സാമ്പത്തികവും മറ്റ് തരത്തിലുമുള്ള ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ

നേരിടേണ്ടി വന്നു. കൂടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ സാമ്പത്തികത്തകർച്ചയുടെ ഇരകളാകാൻ വളരെയധികം സാധ്യതയുള്ള ഒരു വിഭാഗമാണ്. ഒരു കമ്പനിയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ച് നാഷണൽ ടെക്സ്റ്റൈൽ വർക്കേഴ്സ് യൂണിയനും മറ്റുള്ളവരും *v.* പി.ആർ. രാമകൃഷ്ണനും മറ്റുള്ളവരും **(1983) 1** എസ്.സി.സി **228** എന്ന കേസിൽ ഈ കോടതിയുടെ ഭരണഘടനാ ബെഞ്ച് സുപ്രധാനമായ നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. സ്ഥിരവും പതിവായതുമായ തൊഴിലില്ലാത്ത അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ കാര്യത്തിൽ ഈ നിരീക്ഷണങ്ങൾ കൂടുതൽ പ്രസക്തമാണ്. ഈ വിധിയിലെ ആറാം ഖണ്ഡികയിൽ ജസ്റ്റിസ് ഭഗവതി ഭൂരിപക്ഷത്തിനുവേണ്ടി സംസാരിച്ചുകൊണ്ട് താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ നിരീക്ഷിച്ചു:

> "6. ..... അതുകൊണ്ട്, തൊഴിലാളികൾക്ക് ഒരു സോഷ്യലിസ്റ്റ് സമൂഹത്തിൽ ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥാനമുണ്ട്. അവർ കേവലം കഠിനാധ്വാനം വിൽക്കുന്നവരല്ല; മുതലാളിത്തത്തിന്റെ ഉടമസ്ഥർക്ക് വാങ്ങാൻ കഴിയുന്ന ഒരു വിൽപ്പനച്ചരക്കുമല്ല. അവർ മുതൽമുടക്ക് പോലെതന്നെ സമ്പത്ത് ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്നവരാണ്. മുതൽമുടക്ക് ദുർബലമാകുന്ന തൊഴിൽ അവർ നൽകുന്നു, അവർ ആ സംരംഭത്തിലെ തുല്യ പങ്കാളികളാണ്. നമ്മുടെ ഭരണഘടന തൊഴിലാളികളോട് വലിയ താല്പര്യം കാണിക്കുകയും, ആമുഖത്തിലും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശക തത്വങ്ങളിലും വിഭാവനം ചെയ്ത പുതിയ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക വ്യവസ്ഥയിൽ അവർക്ക് ഒരു അഭിമാനകരമായ സ്ഥാനം നൽകുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ നീതി രാഷ്ട്രത്തിന്റെ എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളെയും അറിയിക്കുമെന്നും, എല്ലാവർക്കും പദവിയിലും അവസരത്തിലും തുല്യതയുണ്ടാകുമെന്നും, വ്യക്തിയുടെ അന്തസ്സ് ഉറപ്പാക്കുന്ന സാഹോദര്യം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ എല്ലാ ശ്രമങ്ങളും നടത്തുമെന്നും ലക്ഷക്കണക്കിന്

കർഷകർക്കും തൊഴിലാളികൾക്കും വേണ്ടി ആമുഖം പ്രഖ്യാപിക്കുന്നു. 14-ാം അനുഛേദം അനുസരിച്ച്, നിയമത്തിന് മുന്നിൽ എല്ലാവർക്കും തുല്യതയും നിയമത്തിന്റെ തുല്യ സംരക്ഷണം ലഭിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പുനൽകുന്നു. തുല്യമായ ജോലിക്ക് സ്ത്രീ-പുരുഷന്മാർക്ക് തുല്യ വേതനം നൽകുമെന്ന് ഈ വ്യവസ്ഥയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. ....."

16. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ രാജ്യത്തിന്റെ ജനസംഖ്യയുടെ നാലിലൊന്നിൽ കൂടുതലുള്ളതുകൊണ്ട്, എല്ലാ സർക്കാരുകളും/അധികാരികളും ഈ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമകാര്യങ്ങളിൽ പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ ചെലുത്തണം. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ താല്പര്യങ്ങളും ക്ഷേമവും സംരക്ഷിക്കാൻ പാർലമെന്റ് വിവിധ നിയമങ്ങൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്, അത് ഈ കോടതി താഴെക്കൊടുക്കുന്നു.

17. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിലെ 21-ാം അനുഛേദം ഉറപ്പുനൽകുന്ന ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശം, ഓരോ മനുഷ്യനും അന്തസ്സോടെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശവും, കുറഞ്ഞത് ജീവിതത്തിന്റെ അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾക്കായുള്ള സൗകര്യങ്ങളും നൽകുന്നു. ദരിദ്രരായ ആളുകൾക്ക് ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ നൽകുക എന്നത് എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളുടെയും സർക്കാരുകളുടെയും കടമയാണ്. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ നിലനിൽപ്പിന് ആവശ്യമായ പോഷണവും ഭക്ഷ്യസുരക്ഷയും നൽകുക എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് പാർലമെന്റ് 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമം പുറപ്പെടുവിച്ചത്. ഈ നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഭാഗത്തിലെ 3-ാം ഖണ്ഡികയിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്:

"3. ജനങ്ങളുടെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കുക എന്നത് ഇപ്പോഴും ഒരു വെല്ലുവിളിയായി തുടരുന്നു. രാജ്യത്തിന്റെ മനുഷ്യവിഭവശേഷി മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിന്, ജനങ്ങളുടെയും

പ്രത്യേകിച്ച് സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും പോഷകാഹാര നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഈ നിയമം ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ പ്രശ്നങ്ങളെ അഭിമുഖീകരിക്കുന്നതിൽ ഒരു പുതിയ സമീപനമാണ് കൊണ്ടുവരുന്നത് - ഇപ്പോഴുള്ള ക്ഷേമ പദ്ധതി എന്നതിൽ നിന്ന് അവകാശത്തെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഒരു സമീപനത്തിലേക്ക്. ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന്റെ കവറേജ് വിപുലീകരിക്കുന്നതിന് പുറമെ, ഈ നിയമം അർഹരായ ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഉയർന്ന സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള നിയമപരമായ അവകാശം നൽകുന്നു. കൂടാതെ, സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും സൗജന്യമായി ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള നിയമപരമായ അവകാശവും ഇത് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നു."

18. 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമം പ്രകാരം ഗുണഭോക്താക്കളായി തിരിച്ചറിഞ്ഞവർക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന പദ്ധതികൾ അനുസരിച്ച് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നുണ്ട്. ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമപ്രകാരം റേഷൻ കാർഡ് നേടിയിട്ടുണ്ടെങ്കിൽ, 'ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്' എന്ന കേന്ദ്ര സർക്കാർ പദ്ധതി പ്രകാരം അവർക്ക് ജോലിസ്ഥലത്ത് പോലും ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വാങ്ങാൻ അർഹതയുണ്ട്.

19. ഈ നടപടികളിൽ, 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരാത്തതും റേഷൻ കാർഡ് ഇല്ലാത്തതുമായ വലിയൊരു വിഭാഗം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ ലഭിക്കുന്നില്ല എന്ന ആശങ്ക അപേക്ഷകർക്കും ഇടക്കാല കക്ഷികൾക്കും വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകർ ഉന്നയിച്ചു.

20. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കും നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾക്കും വേണ്ടി കേന്ദ്ര സർക്കാരും സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും വിവിധ പദ്ധതികൾ കൊണ്ടുവന്നിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, ഈ ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ വലിയൊരു വിഭാഗം ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ലഭിക്കുന്നില്ല എന്നതാണ് ദയനീയമായ യാഥാർത്ഥ്യം. ഈ ഹർജിയിൽ, അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി നേരത്തെ വിവിധ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നു. എന്നാൽ, അതിന്റെ പുരോഗതി തൃപ്തികരമല്ല, മറിച്ച് ബന്ധപ്പെട്ട സർക്കാരുകളുടെ ഭാഗത്ത് നിന്ന് അലംഭാവം കാണിക്കുന്നു.

21. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾ സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്, ഈ റിട്ട് ഹർജിയിൽ ഈ കോടതി കാലാകാലങ്ങളിൽ നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങൾക്കനുസരിച്ച്, പകർച്ചവ്യാധിയുടെ രണ്ടാം തരംഗത്തിൽ സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് പോകാൻ ആഗ്രഹിച്ച കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങളും സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കിയിരുന്നു. അതിനാൽ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ യാത്രാസൗകര്യങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് കൂടുതൽ നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകേണ്ട ആവശ്യമില്ല.

22. ഈ കേസിൽ ഈ കോടതിക്ക് പ്രധാനമായും പരിഗണിക്കേണ്ട വിഷയങ്ങൾ ഇവയാണ്:

(i) 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരാത്തതും റേഷൻ കാർഡ് ഇല്ലാത്തതുമായ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ ലഭിക്കുന്നതിനുള്ള അർഹത;

(ii) സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും "ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്" എന്ന പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്;

(iii) 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമം പ്രകാരം ഗ്രാമീണ, നഗര ജനസംഖ്യയുടെ കവറേജ്;

(iv) 1979-ലെ അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മാൻ (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമത്തിലെ പ്രവർത്തനം, നടപ്പാക്കൽ;

(v) അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ:

(a) 1996-ലെയും 2008-ലെയും നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം വിവിധ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ;

(b) കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ 'നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ്' (NDUW) പദ്ധതി; കൂടാതെ

(c) കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള സംവിധാനം.

(vi) സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും കീഴിൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചൻ; കൂടാതെ

(vii) അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റം.

(i) കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ

23. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ ഈ മഹാമാരിയിൽ വലിയ ദുരിതമനുഭവിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, റേഷൻ കാർഡ് ഇല്ലാത്തവർക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ ലഭിക്കാൻ അർഹതയുണ്ടെന്നും സീനിയർ അഭിഭാഷകരായ ശ്രീ. ദുഷ്യന്ത് ദവെ, ശ്രീ. കോളിൻ ഗോൺസാൽവസ് എന്നിവർ സമർപ്പിച്ചു. പകർച്ചവ്യാധിയുടെ ആദ്യ തരംഗത്തിൽ 'ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' പദ്ധതി പ്രകാരം 2020 മെയ്, ജൂൺ മാസങ്ങളിൽ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകിയിരുന്നു. അതുകൊണ്ട് പകർച്ചവ്യാധിയുടെ രണ്ടാം തരംഗം കണക്കിലെടുത്ത് കേന്ദ്ര സർക്കാർ 'ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' പദ്ധതി നീട്ടിക്കൊടുക്കണമെന്ന് അവർ വാദിച്ചു. കേന്ദ്ര സർക്കാർ 2020 മെയ് 23-നും 2021 ജൂൺ 9-നും സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചിരുന്നു. 2021 ജൂൺ 9-ലെ സത്യവാങ്മൂലത്തിലെ 4-ഉം 8-ഉം ഖണ്ഡികകളിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്:

"4. 'ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' പദ്ധതിക്ക് 2020 മെയ്, ജൂൺ മാസങ്ങളിൽ മാത്രമാണ് സാധുത ഉണ്ടായിരുന്നത്. എന്നിരുന്നാലും, 2021 മെയ് 20-ലെ ഈ വകുപ്പിന്റെ കത്ത് പ്രകാരം, തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ലക്ഷ്യമിട്ടുള്ള ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക്, മറ്റ് കുടിയേറ്റക്കാരും/കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റക്കാരും ഉൾപ്പെടെ, പ്രാദേശിക ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച് സബ്സിഡി നിരക്കിൽ അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ എഫ്.സി.ഐയിൽ നിന്ന് ലഭിക്കുന്നതിനായി മുകളിൽ പറഞ്ഞ മറ്റ് വിവിധ

പദ്ധതികൾ ഉപയോഗിക്കാമെന്ന് സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

8. കഴിഞ്ഞ വർഷം കോവിഡ്-19 മഹാമാരി കാരണം ഉണ്ടായ സാഹചര്യം പരിഗണിച്ച്, 'ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' പാക്കേജിന് കീഴിൽ, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ 2020-ാം വകുപ്പ് മെയ് 15-ലെ കത്ത് പ്രകാരം, എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും ഏകദേശം 8 ലക്ഷം മെട്രിക് ടൺ അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ (പ്രതിമാസം 4 ലക്ഷം മെട്രിക് ടൺ, അതായത് ഏകദേശം 10% എൻ.എഫ്.എസ്.എ. വിഹിതം) കുടിയേറ്റക്കാർക്കും/കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റക്കാർക്കും പ്രതിമാസം ഒരാൾക്ക് 5 കിലോ വീതം രണ്ട് മാസത്തേക്ക് (മെയ്, ജൂൺ, 2020) സൗജന്യമായി നൽകിയിരുന്നു. ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം, ആ സമയത്ത് എൻ.എഫ്.എസ്.എക്ക് കീഴിലോ സംസ്ഥാന സർക്കാർ നൽകുന്ന പി.ഡി.എസ് കാർഡുകളിലോ ഉൾപ്പെടാത്ത കുടിയേറ്റക്കാരെയും/കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റക്കാരെയും പരിഗണിച്ചിരുന്നു. എന്നിരുന്നാലും, പിന്നീട് സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും ഏകദേശം 2.8 കോടി കുടിയേറ്റക്കാരുടെയും/കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റക്കാരുടെയും കണക്കുകൾ നൽകി. അങ്ങനെയുള്ള കുടിയേറ്റക്കാരെ തിരിച്ചറിയാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്തം അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളെയും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളെയും ഏൽപ്പിച്ചിരുന്നു..."

24. 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്നതും റേഷൻ കാർഡുള്ളതുമായ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക്, ജോലി തേടി കുടിയേറിയ സംസ്ഥാനത്ത് പോലും അവരുടെ റേഷൻ കാർഡ് ഉപയോഗിച്ച് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വാങ്ങാവുന്നതാണ്. എന്നാൽ, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമപ്രകാരമോ അല്ലെങ്കിൽ അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്നോ ഒരു കാർഡുമില്ലാത്ത കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളാണ് യഥാർത്ഥത്തിൽ

ബുദ്ധിമുട്ടനുഭവിക്കുന്നത്. അത്തരത്തിൽ ഒരു കാർഡും കൈവശമില്ലാത്ത ധാരാളം കുടിയേറ്റക്കാരുണ്ട്. അവരുടെ ഈ നിസ്സഹായത ദാരിദ്ര്യം കൊണ്ടും വിദ്യാഭ്യാസത്തിന്റെ കുറവ് കൊണ്ടുമാണ്. എങ്കിലും, പ്രത്യേകിച്ചും ഈ പകർച്ചവ്യാധിയുടെ സാഹചര്യത്തിൽ, അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ പോലും ജോലിയില്ലാത്ത വലിയൊരു വിഭാഗം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളോട് തന്റെ ചുമതലയിൽ നിന്ന് ഒഴിഞ്ഞുമാറാൻ സംസ്ഥാനത്തിന് കഴിയില്ല.

25. കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ സത്യവാങ്മൂലം അനുസരിച്ച്, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പ് പുറത്തിറക്കിയ 'ആത്മനിർഭർ ഭാരത്' പദ്ധതി പ്രകാരം, കുടിയേറ്റക്കാർക്കും കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റക്കാർക്കും രണ്ട് മാസത്തേക്ക് പ്രതിമാസം ഒരാൾക്ക് 5 കിലോ ഉണങ്ങിയ റേഷൻ സൗജന്യമായി നൽകിയിരുന്നു. പകർച്ചവ്യാധിയുടെ ആദ്യ തരംഗത്തിൽ ഏകദേശം 2.8 കോടി കുടിയേറ്റക്കാരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞത് സംസ്ഥാനങ്ങളാണ് എന്ന് കേന്ദ്രത്തിന്റെ സത്യവാങ്മൂലത്തിലെ എട്ടാം ഖണ്ഡികയിൽ വ്യക്തമായി പറയുന്നുണ്ട്. 2.8 കോടി കുടിയേറ്റക്കാരെ തിരിച്ചറിഞ്ഞിട്ടുള്ള സ്ഥിതിക്ക്, അവർ ഇപ്പോഴുമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിൽ എത്തി ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നതിന് സംസ്ഥാനത്തിന് യാതൊരു ബുദ്ധിമുട്ടും ഉണ്ടാകാൻ സാധ്യതയില്ല. ആവശ്യമെങ്കിൽ വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കോ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കോ കൂടുതൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകാൻ തയ്യാറാണെന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്.

26. ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾക്ക് ക്ഷാമമില്ലെന്നും, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നതിനുള്ള തന്റെ ഉത്തരവാദിത്തത്തിൽ നിന്ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഒഴിഞ്ഞുമാറുന്നില്ലെന്നും കേന്ദ്ര സർക്കാർ സമർപ്പിക്കുന്നു. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ തിരിച്ചറിയുകയും അവർക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വിതരണം ചെയ്യുകയും ചെയ്യേണ്ടത് അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളുടെയും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളുടെയും ഉത്തരവാദിത്തമാണെന്ന്

സോളിസിറ്റർ ജനറൽ സമർപ്പിച്ചു. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നതിനായി ഓരോ സംസ്ഥാനത്തിനും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശത്തിനും ഉചിതമായ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കാമെന്നും അദ്ദേഹം കൂട്ടിച്ചേർത്തു.

27. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾ അവരുടെ സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾ സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ നിന്ന് മനസ്സിലാകുന്നത്, ചില സംസ്ഥാനങ്ങൾ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി ചില പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും അത്തരം പദ്ധതികളില്ല. പകർച്ചവ്യാധിയുടെ രണ്ടാം തരംഗത്തിൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് റേഷൻ വിതരണം ചെയ്തതിനെക്കുറിച്ച് നിരവധി സംസ്ഥാനങ്ങൾ യാതൊരു പദ്ധതിയും പറഞ്ഞിട്ടില്ല. ഗുജറാത്ത് സംസ്ഥാനം 'അന്നബ്രഹ്മ' എന്നൊരു പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതി വീണ്ടും നടപ്പാക്കുകയും നിലവിൽ ഇത് പ്രാബല്യത്തിലുണ്ടെന്നും അവർ പറഞ്ഞു. എന്നിരുന്നാലും, ഈ പകർച്ചവ്യാധിയുടെ രണ്ടാം തരംഗത്തിൽ എത്ര കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകിയിട്ടുണ്ട് എന്നതിനെക്കുറിച്ച് യാതൊരു വിവരങ്ങളും നൽകിയിട്ടില്ല.

28. 2021 മെയ് 25-ന് ഡൽഹി എൻ.സി.ടി. മന്ത്രിസഭ ഒരു തീരുമാനം എടുത്തു. അതനുസരിച്ച്, 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അതേ അളവിൽ തന്നെ, റേഷൻ കാർഡ് ഇല്ലാത്തവർക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകണമെന്ന് തീരുമാനിച്ചു. താഴെ പറയുന്ന ഒരു പ്രസ്താവന ഇതിനെക്കുറിച്ച് നടത്തിയിട്ടുണ്ട്:

> "2021 മെയ് 25-ലെ മന്ത്രിസഭാ തീരുമാനം നം.3004 പ്രകാരം, റേഷൻ കാർഡ് ഇല്ലാത്ത നിർധനരായ ആളുകൾക്ക് (അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ, നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾ, വീട്ടുജോലിക്കാർ

എന്നിവർ ഉൾപ്പെടെ) നോൺ-പി.ഡി.എസ്. റേഷൻ, 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അതേ അളവിൽ (പ്രതിമാസം ഒരാൾക്ക് 5 കിലോ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ - 4 കിലോ ഗോതമ്പ്, 1 കിലോ അരി) സൗജന്യമായി നൽകാൻ തീരുമാനിച്ചു. ഡൽഹിയിലെ ഓരോ മുനിസിപ്പൽ വാർഡിലും തിരിച്ചറിഞ്ഞ സ്കൂളിൽ നിന്ന് ഗ്രണഭോക്താക്കൾക്ക് ഈ നോൺ-പി.ഡി.എസ്. റേഷൻ ശേഖരിക്കാവുന്നതാണ്. ഈ പദ്ധതി 2021 ജൂൺ 5 മുതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നു, 20 ലക്ഷം ഗ്രണഭോക്താക്കളെയാണ് ഇത് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്."

29. മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങളും 2020 മെയ്, ജൂൺ മാസങ്ങളിൽ രണ്ട് മാസത്തേക്ക് സൗജന്യമായി ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകിയതിനെക്കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നതിന് യാതൊരു പദ്ധതിയും ഇല്ലെന്ന് പശ്ചിമ ബംഗാൾ സംസ്ഥാനം അറിയിച്ചു. പൊതുവിതരണ സമ്പ്രദായം നടപ്പാക്കാൻ ഉത്തരവാദിത്തമുള്ളതും ഗ്രണഭോക്താക്കളിലേക്ക് റേഷൻ എത്തിക്കേണ്ടതുമായ സംസ്ഥാനങ്ങളും/ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റാൻ ഒരു പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുകയും അവർക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ എത്തിക്കാൻ വഴികൾ കണ്ടെത്തുകയും വേണം. പ്രത്യേകിച്ചും ഈ പകർച്ചവ്യാധിയുടെ കാലത്ത്, ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിക്കും ഒരു ദിവസം രണ്ട് നേരം ഭക്ഷണം നിഷേധിക്കപ്പെടാതിരിക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും കൂടുതൽ പരിശ്രമിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

30. കേന്ദ്ര സർക്കാർ അവരുടെ 7, 8 ഖണ്ഡികകളിൽ, അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളെയും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളെയും സഹായിക്കാൻ മന്ത്രാലയം വിവിധ പദ്ധതികൾ വിപുലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞിരുന്നു. "കോവിഡ്-19, 2021 കാലഘട്ടത്തിലെ വിവിധ ഭക്ഷ്യ സുരക്ഷാ നടപടികൾ" എന്ന വിഷയത്തിൽ ഇന്ത്യൻ

സർക്കാർ, ഉപഭോക്തൃകാര്യ മന്ത്രാലയം 2021 മെയ് 20-ന് പുറത്തിറക്കിയ സർക്കുലറിനെക്കുറിച്ചും കേന്ദ്ര സർക്കാർ പരാമർശിച്ചിട്ടുണ്ട്. അതിലെ 3-ാം ഖണ്ഡികയിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്:

> "3. എൻ.എഫ്.എസ്.എ. ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് (ഒ.എൻ.ഒ.ആർ.സി) വഴി പോർട്ടബിലിറ്റി ഉപയോഗിക്കുന്നതിനെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പുറമെ, പ്രാദേശികമായി വിലയിരുത്തുന്ന ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസരിച്ച്, മറ്റ് കുടിയേറ്റക്കാരും/കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റക്കാരും ഉൾപ്പെടെ, തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ട ടാർഗെറ്റ് ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി എഫ്.സി.ഐയിൽ നിന്ന് ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് മുകളിൽ പറഞ്ഞ വിവിധ പദ്ധതികൾ ഉപയോഗിക്കാനും സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകുന്നു."

31. മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ തിരിച്ചറിഞ്ഞ ശേഷം അവർക്ക് ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകാൻ ആവശ്യമായ അധിക അളവിലുള്ള ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നൽകാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ തയ്യാറാണ്. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ നൽകുന്നതിന് വേണ്ടി, പ്രത്യേകിച്ചും ഈ പകർച്ചവ്യാധിയുടെ കാലത്ത്, കേന്ദ്ര സർക്കാർ സംസ്ഥാനങ്ങളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് ഒരു സംവിധാനം ആവിഷ്കരിക്കണം.

32. ലോകമെമ്പാടും മനുഷ്യർക്ക് ഭക്ഷണം ലഭിക്കാനുള്ള അവകാശത്തെക്കുറിച്ച് അവബോധമുണ്ട്. നമ്മുടെ രാജ്യവും ഇതിൽ നിന്ന് വ്യത്യസ്തമല്ല. ഒരു മനുഷ്യനും പട്ടിണി കാരണം ദുരിതമനുഭവിക്കാതിരിക്കാനും, ആരും പട്ടിണി കിടന്ന് മരിക്കാതിരിക്കാനും എല്ലാ സർക്കാരുകളും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ട്. ലോകമെമ്പാടുമുള്ള

ഭക്ഷ്യസുരക്ഷയുടെ അടിസ്ഥാന ആശയം, എല്ലാ ആളുകൾക്കും, എല്ലാ സമയത്തും, ആരോഗ്യകരമായ ജീവിതത്തിന് ആവശ്യമായ അടിസ്ഥാന ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുക എന്നതാണ്. ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയിൽ ഭക്ഷണം ലഭിക്കാനുള്ള അവകാശത്തെക്കുറിച്ച് വ്യക്തമായ വ്യവസ്ഥകളില്ല. ഭരണഘടനയിലെ 21-ാം അനുഛേദത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ജീവിക്കാനുള്ള മൗലികാവകാശം, മനുഷ്യ അന്തസ്സോടെ ജീവിക്കാനുള്ള അവകാശമായി വ്യാഖ്യാനിക്കാവുന്നതാണ്. അതിൽ ഭക്ഷണം ലഭിക്കാനുള്ള അവകാശവും മറ്റ് അടിസ്ഥാന ആവശ്യങ്ങളും ഉൾപ്പെടാം.

33. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന അധിക അളവിലുള്ള ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യുക എന്ന ദൗത്യം കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഏറ്റെടുത്തതുകൊണ്ട്, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിന് സംസ്ഥാനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതനുസരിച്ച് ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ അനുവദിക്കാനും വിതരണം ചെയ്യാനും കേന്ദ്ര ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പിനോട് (ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ, പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം) ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

34. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി ഉചിതമായ ഒരു പദ്ധതി തയ്യാറാക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങളോട് ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. അതിനുവേണ്ടി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോട് അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടാവുന്നതാണ്, മുകളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ അത് കേന്ദ്രം സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നൽകും. ഈ പദ്ധതി 2021 ജൂലൈ 31-നോ അതിനുമുൻപോ പരിഗണിക്കുകയും നടപ്പിലാക്കുകയും വേണം. നിലവിലെ പകർച്ചവ്യാധി തുടരുന്നിടത്തോളം കാലം ഈ പദ്ധതി തുടരുകയും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാം.

(ii) ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്

35. "ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്" എന്നത്, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമപ്രകാരമുള്ള റേഷൻ കാർഡിന്റെ രാജ്യവ്യാപകമായ പോർട്ടബിലിറ്റി ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ നടപ്പിലാക്കിയ ഒരു പദ്ധതിയാണ്. നിരവധി സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് ക്ലസ്റ്ററിൽ ദേശീയ തലത്തിൽ സംയോജിപ്പിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. ഈ പദ്ധതി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് അധികമായി വായ്പയെടുക്കാൻ കേന്ദ്ര ധനകാര്യ വകുപ്പ് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ജനക്ഷേമ പരിഷ്കാരമാണ്. ഇത് ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിലെയും മറ്റ് ക്ഷേമ പദ്ധതികളിലെയും ആനുകൂല്യങ്ങൾ രാജ്യത്തെ ഏത് റേഷൻ കടയിൽ നിന്നും ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക്, പ്രത്യേകിച്ചും കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്കും അവരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്കും, ലഭ്യമാക്കുന്നു. റേഷൻ കാർഡിന്റെ തടസ്സങ്ങളില്ലാത്ത പോർട്ടബിലിറ്റി ഉറപ്പാക്കാൻ, എല്ലാ റേഷൻ കാർഡുകളിലും ആധാർ സീഡിംഗും, എല്ലാ ന്യായ വില കടകളിലും (AFPS) ഇലക്ട്രോണിക്- പോയിന്റ് ഓഫ് സെയിൽ (e-POS) ഉപകരണങ്ങൾ സ്ഥാപിച്ചുകൊണ്ട് ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ബയോമെട്രിക് പ്രാമാണീകരണവും അത്യാവശ്യമാണ്.

36. മുകളിൽ പറഞ്ഞതുപോലെ, ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി പൂർത്തിയാക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് അധികമായി വായ്പയെടുക്കാൻ കേന്ദ്ര ധനകാര്യ വകുപ്പ് അനുമതി നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ആസാം, ഛത്തീസ്ഗഢ്, ഡൽഹി, പശ്ചിമ ബംഗാൾ എന്നീ നാല് സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഇതുവരെ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ലെന്ന് സോളിസിറ്റർ ജനൽ ശ്രീ. തുഷാർ മേത്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ വാദങ്ങൾക്കിടെ സമർപ്പിച്ചു.

37. ഡൽഹിക്കു വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ, ഡൽഹി എൻ.സി.ടി. സർക്കാർ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ടെന്ന് സമർപ്പിച്ചു. എന്നാൽ, ഡൽഹി എൻ.സി.ടി. സർക്കാർ ഈ പദ്ധതി പൂർണ്ണമായി നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ലെന്നും, ഒരു സർക്കിളിൽ (സർക്കിൾ നം.63, സീമാപുരി) മാത്രം 42 ഇ-പി.ഒ.എസ്. മെഷീനുകൾ ഉപയോഗിച്ച് വളരെ കുറച്ച് ഇടപാടുകൾ മാത്രമാണ് നടന്നതെന്നും ശ്രീ. തുഷാർ മേത്ത വാദിച്ചു. ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന് കീഴിൽ വരുന്ന കുടിയേറ്റക്കാർക്ക് ഭക്ഷ്യസുരക്ഷ നൽകുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്രധാനപ്പെട്ട ക്ഷേമ നടപടിയാണ്. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ രാജ്യത്തുടനീളം വ്യാപിച്ചു കിടക്കുന്നതുകൊണ്ട്, ഓരോ സംസ്ഥാനവും ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. ഇത് ഈ വിഭാഗത്തിലുള്ള ആളുകളുടെ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷയ്ക്ക് ആവശ്യമായ ഒരു ക്ഷേമ നടപടിയാണ്. സമൂഹത്തിലെ പാവപ്പെട്ടവരുടെയും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുടെയും താല്പര്യങ്ങൾക്കായുള്ള ഒരു ക്ഷേമ പദ്ധതിയായതുകൊണ്ട് ഇത് നടപ്പിലാക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട്. ഒരു കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി തൊഴിലിനായി ഒരു പ്രത്യേക സംസ്ഥാനത്തേക്ക് പോകുമ്പോൾ, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന് കീഴിലാണെങ്കിൽ, ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമപ്രകാരം തന്റെ റേഷൻ കാർഡ് ലഭിച്ച സ്വന്തം സംസ്ഥാനത്തല്ല എന്ന കാരണം മാത്രംകൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ അവകാശങ്ങളോ അർഹതകളോ നിഷേധിക്കപ്പെടുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ ആ സംസ്ഥാനത്തിന് ഉത്തരവാദിത്തമുണ്ട്.

38. അതുകൊണ്ട്, ഇതുവരെ ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാത്ത സംസ്ഥാനങ്ങൾ അത് നടപ്പിലാക്കണമെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാത്ത സംസ്ഥാനങ്ങളോട്, 2021 ജൂലൈ 31-നോ അതിനുമുൻപോ ഈ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കാൻ ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

(iii) **2013**-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന്റെ പരിധിയിൽ വരുന്ന ഗ്രാമീണ, നഗര ജനസംഖ്യ

39. 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിലെ 3-ാം വകുപ്പ് അനുസരിച്ച്, ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന് (TPDS) കീഴിൽ വരുന്ന അർഹരായ കുടുംബങ്ങളിലെ ആളുകൾക്ക് സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ അവകാശമുണ്ട്. 3(1), 3(2) എന്നീ വകുപ്പുകൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

"3. ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന് കീഴിൽ അർഹരായ കുടുംബങ്ങളിലെ ആളുകൾക്ക് സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കാനുള്ള അവകാശം: (1) 10-ാം വകുപ്പിലെ (1)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം തിരിച്ചറിഞ്ഞ ഓരോ മുൻഗണനാ വിഭാഗത്തിലുള്ള കുടുംബത്തിലെയും ഓരോ വ്യക്തിക്കും ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന് കീഴിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ നൽകുന്ന, പട്ടിക I-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള സബ്സിഡി നിരക്കിൽ പ്രതിമാസം അഞ്ച് കിലോ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ അർഹതയുണ്ട്:

അന്ത്യോദയ അന്ന യോജനയിൽ ഉൾപ്പെട്ട കുടുംബങ്ങൾക്ക്, പട്ടിക I-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള വിലയിൽ പ്രതിമാസം ഒരു കുടുംബത്തിന് 35 കിലോ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കാൻ അർഹതയുണ്ടാകും, എന്നാൽ ഇത് ഓരോ സംസ്ഥാനത്തിനും കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിശ്ചയിക്കുന്ന അളവ് അനുസരിച്ചായിരിക്കും.

കൂടാതെ, ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന് കീഴിൽ കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷത്തെ ശരാശരി വിഹിതത്തേക്കാൾ കുറവാണ് ഒരു സംസ്ഥാനത്തിന് ഈ നിയമപ്രകാരം ലഭിക്കുന്ന വാർഷിക ഭക്ഷ്യധാന്യ വിഹിതമെങ്കിൽ, കേന്ദ്ര സർക്കാർ

നിശ്ചയിക്കുന്ന വിലയിൽ അത് സംരക്ഷിക്കപ്പെടും. സംസ്ഥാനത്തിന് പട്ടിക IV-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള അളവിൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ അനുവദിക്കും.

വിശദീകരണം.- ഈ വകുപ്പിന്റെ ആവശ്യത്തിനായി, "അന്ത്യോദയ അന്ന യോജന" എന്നാൽ, 2000 ഡിസംബർ 25-ന് കേന്ദ്ര സർക്കാർ ആരംഭിച്ചതും കാലാകാലങ്ങളിൽ പരിഷ്കരിക്കുന്നതുമായ പദ്ധതിയാണ്.

(2) സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് അർഹരായ കുടുംബങ്ങളിലെ ആളുകൾക്കുള്ള അവകാശം, ഗ്രാമീണ ജനസംഖ്യയുടെ എഴുപത്തിയഞ്ച് ശതമാനം വരെയും, നഗര ജനസംഖ്യയുടെ അമ്പത് ശതമാനം വരെയും വ്യാപിപ്പിക്കുന്നു.

40. ടാർഗെറ്റഡ് പബ്ലിക് ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ സിസ്റ്റത്തിന് കീഴിലുള്ള ജനസംഖ്യാ കവറേജിനെക്കുറിച്ചാണ് 9-ാം വകുപ്പ് പറയുന്നത്. ഔദ്യോഗികമായി പ്രസിദ്ധീകരിക്കപ്പെട്ട സെൻസസ് കണക്കുകൾ അനുസരിച്ച്, സംസ്ഥാനത്തെ ഗ്രാമീണ, നഗര പ്രദേശങ്ങളിലെ ആളുകളുടെ ആകെ എണ്ണം കേന്ദ്ര സർക്കാർ തീരുമാനിക്കും. ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിന് കീഴിലുള്ള സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കവറേജ്, 2011-2012-ലെ എൻ.എസ്.എസ്. ഹൗസ്ഹോൾഡ് കൺസംഷൻ സർവേ ഡാറ്റ ഉപയോഗിച്ച് അന്നത്തെ പ്ലാനിംഗ് കമ്മീഷൻ (ഇപ്പോൾ നിതി ആയോഗ്) ആണ് തീരുമാനിച്ചത്. സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കവറേജ് നിർണ്ണയിച്ചിട്ട് 10 വർഷത്തിലധികം കഴിഞ്ഞു. കേന്ദ്ര സർക്കാർ പുതിയതായി സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള കവറേജ് നിർണ്ണയിക്കുകയാണെങ്കിൽ, അർഹരായ വലിയൊരു വിഭാഗം ആളുകൾക്ക് പ്രയോജനം ലഭിച്ചുകൊണ്ട് സംസ്ഥാനാടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ഗുണഭോക്താക്കളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിക്കാൻ സാധ്യതയുണ്ട്. അതുകൊണ്ട്, 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിലെ 9-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം, സംസ്ഥാനത്തെ ഗ്രാമീണ, നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട

ആളുകളുടെ ആകെ എണ്ണം വീണ്ടും നിർണ്ണയിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ കേന്ദ്ര സർക്കാർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. ഇത് വലിയൊരു വിഭാഗം ആളുകൾക്ക് പ്രയോജനകരമാകും.

(iv) **1979-ലെ അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മാൻ (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻ ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമം**

41. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ മുതലെടുപ്പുകളിൽ നിന്ന് സംരക്ഷിക്കുക എന്ന മഹത്തായ ലക്ഷ്യത്തോടെയാണ് പാർലമെന്റ് ഈ നിയമം കൊണ്ടുവന്നത്. ഈ നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഭാഗത്തിൽ താഴെ പറയുന്നവ വിശദമായി പറയുന്നുണ്ട്:-

> **"ലക്ഷ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും:**
>
> അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ (ഒറീസയിൽ ദാദൻ തൊഴിലാളികൾ എന്നറിയപ്പെടുന്നു) ജോലിക്ക് വെക്കുന്ന സമ്പ്രദായം ഒറീസയിലും മറ്റ് ചില സംസ്ഥാനങ്ങളിലും നിലവിലുള്ള ഒരു ചൂഷണം നിറഞ്ഞ സമ്പ്രദായമാണ്. ഒറീസയിൽ, സംസ്ഥാനത്തിന് പുറത്തുള്ള വലിയ നിർമ്മാണ പദ്ധതികളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നതിനായി "സർദാർസ്/ഖതാദാർസ്" എന്ന് വിളിക്കപ്പെടുന്ന കരാറുകാരിലൂടെയാണ് ദാദൻ തൊഴിലാളികളെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്നത്. ഈ സമ്പ്രദായം പലവിധ ചൂഷണങ്ങൾക്കും വഴിയൊരുക്കുന്നു. തൊഴിലാളികളെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്ന സമയത്ത് കരാറുകാർ, ഓരോ ദിവസത്തെയും ജോലിയുടെ അളവ് അനുസരിച്ച് വേതനം കണക്കാക്കി എല്ലാ മാസവും നൽകുമെന്ന് വാഗ്ദാനം ചെയ്യാറുണ്ട്. എന്നാൽ, സാധാരണഗതിയിൽ ഈ വാഗ്ദാനം പാലിക്കാറില്ല. ഒരു തൊഴിലാളി കരാറുകാരന്റെ പിടിയിലായാൽ, റെയിൽവേ യാത്രാക്കൂലി മാത്രം നൽകി അവരെ വളരെ ദൂരെയുള്ള

സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നു. ഈ തൊഴിലാളികൾക്ക് നിശ്ചിത ജോലിസമയമില്ല, ആഴ്ചയിലെ എല്ലാ ദിവസവും വളരെ മോശമായ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യേണ്ടിവരുന്നു. വിവിധ തൊഴിൽ നിയമങ്ങളിലെ വ്യവസ്ഥകൾ അവരുടെ കാര്യത്തിൽ പാലിക്കപ്പെടുന്നില്ല, അവർ പലവിധ ചൂഷണങ്ങൾക്കും ഇരയാകുന്നു.

2. ദാദൻ തൊഴിലാളികളുടെ സംരക്ഷണവും ക്ഷേമവും പരിഗണിച്ച ലേബർ മിനിസ്റ്റേഴ്സ് കോൺഫറൻസിന്റെ ഇരുപത്തിയെട്ടാം സമ്മേളനം (ന്യൂഡൽഹി, ഒക്ടോബർ 26, 1976), ഈ പ്രശ്നങ്ങൾ മുഴുവനായും പഠിക്കാനും ഈ സമ്പ്രദായത്തിലെ ചൂഷണങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കാൻ വഴികൾ നിർദ്ദേശിക്കാനും ഒരു ചെറിയ സമിതിയെ രൂപീകരിക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തു. അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ സാധാരണയായി നിരക്ഷരരും, അസംഘടിതരും, വളരെ മോശമായ സാഹചര്യങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നവരുമാണ്. ഈ ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട്, അവരുടെ ചൂഷണം തടയുന്നതിനായി അവരെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനങ്ങളിലും അവർ ജോലി ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനങ്ങളിലും ചില ഭരണപരവും നിയമപരവുമായ ക്രമീകരണങ്ങൾ ആവശ്യമാണ്. 1977 ഫെബ്രുവരിയിൽ രൂപീകരിച്ച ഈ കോംപാക്ട് കമ്മിറ്റി, അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിൽ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ഒരു പ്രത്യേക കേന്ദ്ര നിയമം ഉണ്ടാക്കാൻ ശുപാർശ ചെയ്തു. കാരണം, 1970-ലെ കോൺട്രാക്ട് ലേബർ (റെഗുലേഷൻ ആൻഡ് അബോലിഷൻ) നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾക്ക് ആവശ്യമായ ഭേദഗതികൾ വരുത്തിയാൽ പോലും, കരാറുകാർ നടത്തുന്ന പലതരം ചൂഷണങ്ങളും, ഈ തൊഴിലാളികൾക്ക് അവർ ജോലി ചെയ്യുന്ന പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിൽ നൽകേണ്ട സൗകര്യങ്ങളും പൂർണ്ണമായി കൈകാര്യം ചെയ്യാൻ സാധിക്കില്ലെന്ന് അവർക്ക് മനസ്സിലായി.

3. കോംപാക്ട് കമ്മിറ്റിയുടെ ശുപാർശകൾ സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുമായും കേന്ദ്ര സർക്കാരിലെ മന്ത്രാലയങ്ങളുമായും കൂടിയാലോചിച്ച് പരിശോധിച്ചു. ഈ നിയമനിർമ്മാണത്തിനുള്ള നിർദ്ദേശങ്ങൾ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് അവർ നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങളും പരിഗണിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ ബില്ലിന്റെ പ്രധാന സവിശേഷതകൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

(i) തൊട്ടുമുമ്പുള്ള പന്ത്രണ്ട് മാസങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു ദിവസം അഞ്ചോ അതിലധികമോ അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെച്ച എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും ഈ നിയമം ബാധകമാകും. അതുപോലെ, തൊട്ടുമുമ്പുള്ള പന്ത്രണ്ട് മാസങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും ഒരു ദിവസം അഞ്ചോ അതിലധികമോ അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെച്ച എല്ലാ കരാറുകാർക്കും ഇത് ബാധകമാകും.

(ii) അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ, അത് കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെയോ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെയോ അധികാരപരിധിയിൽ വരുന്നതാണോ എന്നതിനെ ആശ്രയിച്ച്, കേന്ദ്ര സർക്കാരോ സംസ്ഥാന സർക്കാരോ നിയമിച്ച രജിസ്റ്ററിംഗ് ഓഫീസർമാരുടെ അടുത്ത് രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട്. അതുപോലെ, അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യാനോ ജോലിക്ക് വെക്കാനോ ആഗ്രഹിക്കുന്ന ഓരോ കരാറുകാരനും, തൊഴിലാളികൾ വരുന്ന സംസ്ഥാനത്തിലെയും (സ്വന്തം സംസ്ഥാനം) അവർ ജോലി ചെയ്യാൻ പോകുന്ന സംസ്ഥാനത്തിലെയും (ആതിഥേയ സംസ്ഥാനം) നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരികളിൽ നിന്ന് ലൈസൻസ് നേടേണ്ടതുണ്ട്.

(iii) തൊഴിലാളികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ചട്ടങ്ങൾ അനുസരിച്ച് നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ഫോമിൽ സ്വന്തം സംസ്ഥാനത്തിലെയും ആതിഥേയ സംസ്ഥാനത്തിലെയും അധികാരികൾക്ക് നൽകാൻ കരാറുകാരൻ ബാധ്യസ്ഥനാണ്. താൻ ജോലിക്ക് വെച്ച ഓരോ തൊഴിലാളിക്കും, ജോലി സംബന്ധമായ വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു പാസ് ബുക്ക് നൽകാനും കരാറുകാരൻ ബാധ്യസ്ഥനാണ്.

(iv) അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകേണ്ട വേതനത്തെക്കുറിച്ച് കൃത്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. റിക്രൂട്ട് ചെയ്ത തീയതി മുതൽ അവർക്ക് വേതനം ലഭിക്കാൻ അർഹതയുണ്ട്.

(v) അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിക്ക് വേതനത്തിന് പുറമെ ഒരു ഡിസ്പ്ലേസ്മെന്റ് ബത്തയും യാത്രാ ബത്തയും ലഭിക്കാൻ അർഹതയുണ്ട്.

(vi) തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകേണ്ട സൗകര്യങ്ങളിൽ താമസസൗകര്യം, മതിയായ വൈദ്യസഹായം, വ്യത്യസ്ത കാലാവസ്ഥകൾക്ക് അനുയോജ്യമായ വസ്ത്രങ്ങൾ, മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് വന്നവരാണെന്ന് കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടുള്ള അനുയോജ്യമായ തൊഴിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്നു.

(vii) നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി ഉചിതമായ സർക്കാർ ഇൻസ്പെക്ടർമാരെ നിയമിക്കും. കൂടാതെ, സ്വന്തം സംസ്ഥാനത്തിലെ സർക്കാരിന്, തൊഴിലാളികൾ ജോലി ചെയ്യുന്ന ആതിഥേയ സംസ്ഥാനത്തിലെ സർക്കാരുമായി കൂടിയാലോചിച്ച്, തങ്ങളുടെ സംസ്ഥാനത്ത് നിന്ന് വന്ന തൊഴിലാളികൾ ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾ സന്ദർശിക്കുന്നതിനും നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കുന്നതിനും ഇൻസ്പെക്ടർമാരെ നിയമിക്കാൻ അധികാരം നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

(viii) തൊഴിൽ കരാർ പൂർത്തിയായ ശേഷം സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയാൽ, ഒരു അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിക്ക്, ജോലി ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്തോ സ്വന്തം സംസ്ഥാനത്തോ തന്റെ തൊഴിലുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഒരു തർക്കം ഉന്നയിക്കാവുന്നതാണ്. കൂടാതെ, ആതിഥേയ സംസ്ഥാനത്തിലെ ഒരു അധികാരിക്ക് മുന്നിലുള്ള ഒരു തൊഴിൽ തർക്കവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നടപടികൾ, കരാർ പൂർത്തിയാക്കി തന്റെ സംസ്ഥാനത്തേക്ക് മടങ്ങിയെന്ന കാരണത്താൽ സ്വന്തം സംസ്ഥാനത്തിലെ അധികാരിക്ക് മുന്നിലേക്ക് മാറ്റാൻ അപേക്ഷിക്കാനും അയാൾക്ക് അനുവാദമുണ്ട്.

(ix) ഈ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥകൾ ലംഘിക്കുന്നവർക്ക് മറ്റുള്ളവരെ പിന്തിരിപ്പിക്കാൻ ഉതകും വിധം കർശനമായ ശിക്ഷകൾ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

42. 1(4) വകുപ്പ് അനുസരിച്ച് ഈ നിയമം താഴെ പറയുന്ന രീതിയിൽ ബാധകമാകും:

"1(4) ഇത് ഇനിപ്പറയുന്നവയ്ക്ക് ബാധകമാകും

(a) തൊട്ടുമുമ്പുള്ള പന്ത്രണ്ട് മാസങ്ങളിലെ ഏതെങ്കിലും ഒരു ദിവസം അഞ്ചോ അതിലധികമോ അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെച്ച എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കും (മറ്റ് തൊഴിലാളികൾക്ക് പുറമെയാണോ അല്ലയോ എന്നത് പരിഗണിക്കാതെ).

(b) തൊട്ടുമുമ്പുള്ള പന്ത്രണ്ട് മാസങ്ങളിലെ ഏതെങ്കിലും ഒരു ദിവസം അഞ്ചോ അതിലധികമോ അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെച്ച എല്ലാ കരാറുകാർക്കും (മറ്റ് തൊഴിലാളികൾക്ക് പുറമെയാണോ അല്ലയോ എന്നത് പരിഗണിക്കാതെ)."

43. 2-ാം വകുപ്പ് ഒരു നിർവചന വിഭാഗമാണ്. (b) ഉപവ്യവസ്ഥ "കരാറുകാരനെയും", (e) ഉപവ്യവസ്ഥ "അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിയെയും" നിർവചിക്കുന്നു:-

"**2.** നിർവചനങ്ങൾ.**–** (1) ഈ നിയമത്തിൽ, സന്ദർഭം മറ്റൊന്ന് ആവശ്യപ്പെടാത്ത പക്ഷം:

XXXXXXXXXXXX

(b) ഒരു സ്ഥാപനത്തെ സംബന്ധിച്ച്, "കരാറുകാരൻ" എന്നാൽ തൊഴിലാളികളെ ഉപയോഗിച്ച് ആ സ്ഥാപനത്തിന് വേണ്ടി ഒരു ഫലം ഉണ്ടാക്കുകയോ, അല്ലെങ്കിൽ ആ സ്ഥാപനത്തിലേക്ക് തൊഴിലാളികളെ നൽകുകയോ ചെയ്യുന്ന ഒരു വ്യക്തിയാണ്. ഇതിൽ ഉപകരാറുകാരൻ, ഖാതാദാർ, സർദാർ, ഏജന്റ് അല്ലെങ്കിൽ ഏതെങ്കിലും തൊഴിലാളികളെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുകയോ ജോലിക്ക് വെക്കുകയോ ചെയ്യുന്ന മറ്റ് ഏതെങ്കിലും വ്യക്തിയും ഉൾപ്പെടുന്നു;

(e) "അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളി" എന്നാൽ, ഒരു സംസ്ഥാനത്തിലെ ഒരു കരാറുകാരൻ വഴി, മറ്റൊരു സംസ്ഥാനത്തിലെ ഒരു സ്ഥാപനത്തിൽ ജോലി ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു കരാറോ മറ്റ് ക്രമീകരണങ്ങളോ ഉപയോഗിച്ച് റിക്രൂട്ട് ചെയ്യപ്പെടുന്ന ഏതൊരു വ്യക്തിയുമാണ്. ഈ റിക്രൂട്ട്മെന്റ് സ്ഥാപനത്തിലെ പ്രധാന തൊഴിലുടമയുടെ അറിവോടെയോ അല്ലാതെയോ ആകാം.

44. അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷനെക്കുറിച്ചാണ് അധ്യായം II പറയുന്നത്. ഈ നിയമപ്രകാരം ഒരു സ്ഥാപനത്തിന് രജിസ്ട്രേഷൻ സർട്ടിഫിക്കറ്റ് ലഭിക്കാതെ, ആ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ഒരു പ്രധാന തൊഴിലുടമയും അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് 6-ാം വകുപ്പ് വ്യക്തമാക്കുന്നു. അതുപോലെ, കരാറുകാരുടെ ലൈസൻസിംഗിനെക്കുറിച്ചാണ് അധ്യായം III പറയുന്നത്. തൊഴിലാളികളെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്ന കരാറിലെ വ്യവസ്ഥകളും, നൽകേണ്ട വേതനം, ജോലി സമയം, വേതനം നിശ്ചയിക്കൽ, മറ്റ് അവശ്യ സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവ ലൈസൻസിൽ ഉൾപ്പെടുത്താമെന്ന് 8(2) വകുപ്പ് വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു. കരാറുകാരന്റെ ചുമതലകളെക്കുറിച്ചാണ് 12-ാം വകുപ്പ് പറയുന്നത്. ഒരു കരാറുകാരന്റെ പ്രധാന ചുമതലകളിൽ ഒന്ന്, ഒരു അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിയെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്തിലെയും ജോലി ചെയ്യുന്ന സംസ്ഥാനത്തിലെയും നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരികൾക്ക്, റിക്രൂട്ട്മെന്റ് തീയതിയിൽ നിന്ന് 15 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട രൂപത്തിലുള്ള വിവരങ്ങൾ നൽകുക എന്നതാണ്. "1980-ലെ ദി അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മെൻ (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്) സെൻട്രൽ ചട്ടങ്ങൾ," എന്ന പേരിൽ രൂപീകരിച്ച നിയമങ്ങളിൽ, 21-ാം ചട്ടം താഴെ പറയുന്നവ വ്യവസ്ഥ ചെയ്യുന്നു:

> "**21.** കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ.– (1) ഓരോ കരാറുകാരനും ഫോം X-ൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ റിക്രൂട്ട്മെന്റ്, തൊഴിൽ എന്നിവയെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരികൾക്ക് നൽകണം.
>
> (2) ഈ വിവരങ്ങൾ കരാറുകാരൻ നേരിട്ട് ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾക്ക് കൈമാറുകയോ അല്ലെങ്കിൽ രജിസ്റ്റേർഡ് പോസ്റ്റായി അയക്കുകയോ ചെയ്യണം."

45. ഒരു കരാറുകാരൻ വിവരങ്ങൾ നൽകേണ്ട ഫോം X-ൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവിധ വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. ലൈസൻസുള്ള കരാറുകാർ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെക്കുമ്പോൾ, അവരുടെ വിവരങ്ങൾ നിർദ്ദിഷ്ട അധികാരികൾക്ക് നൽകാൻ അവർക്ക് ബാധ്യതയുണ്ട്. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ റിക്രൂട്ട് ചെയ്യുന്ന അധികാരികൾക്ക് ഈ വിവരങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളിലേക്ക് എത്താനും അവർക്ക് അർഹതപ്പെട്ട ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാനും കഴിയും. നിയമത്തിലെ അധ്യായം VI, ഇൻസ്പെക്ഷൻ സ്റ്റാഫിനെക്കുറിച്ചും 20-ാം വകുപ്പ്, ഇൻസ്പെക്ടർമാരെക്കുറിച്ചും പറയുന്നു. ഈ നിയമത്തിന്റെ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി ഇൻസ്പെക്ടർമാരെ നിയമിക്കേണ്ടത് ഉചിതമായ സർക്കാരാണ്.

46. 1979-ലെ നിയമം നിരവധി സംസ്ഥാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കിയിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, കരാറുകാരുടെ ലൈസൻസിംഗോ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷനോ കൃത്യമായി നടക്കുന്നില്ല. അതുകൊണ്ട്, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് തങ്ങൾക്ക് അർഹതപ്പെട്ട ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നില്ലെന്ന് വിവിധ അപേക്ഷകർക്കും ഇടക്കാല കക്ഷികൾക്കും വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകർ വാദിച്ചു. കർണാടക (2017), കേരളം (2018) തുടങ്ങിയ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ 1979-ലെ നിയമം നടപ്പിലാക്കിയിട്ടില്ലെന്ന് അവർ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി പാർലമെന്റ് പുറപ്പെടുവിച്ച ഒരു നിയമം കർശനമായി നടപ്പിലാക്കേണ്ടതുണ്ട്. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ നിയമം നടപ്പിലാക്കിയതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട യാതൊരു വിവരങ്ങളും നൽകിയിട്ടില്ല. നിയമം നടപ്പിലാക്കാത്തത് കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ അവകാശങ്ങളെ പ്രതികൂലമായി ബാധിക്കുന്നു. അതിനാൽ, ഈ നിയമപ്രകാരം എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളെയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും എല്ലാ കരാറുകാർക്കും ലൈസൻസ് നൽകാനും, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ നൽകാനുള്ള നിയമപരമായ ചുമതല കരാറുകാർ

പൂർണ്ണമായി പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താനും സംസ്ഥാനങ്ങളോട്/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോട് നിർദ്ദേശിക്കണമെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു. സ്ഥാപനങ്ങൾ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുമ്പോഴും കരാറുകാർക്ക് ലൈസൻസ് നൽകുമ്പോഴും സേവന വ്യവസ്ഥകൾ, യാത്രാ അലവൻസ്, നിയമത്തിലെ അധ്യായം V-ൽ പറഞ്ഞിട്ടുള്ള മറ്റ് സൗകര്യങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വ്യവസ്ഥകൾ കൂടി ചുമത്താവുന്നതാണ്.

(v) <u>അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ</u>

47. ഈ കേസിൽ 2020 ജൂൺ 9, 2020 ജൂലൈ 31 തീയതികളിലെ ഉത്തരവുകളിൽ ഈ കോടതി താഴെ പറയുന്ന നിയമങ്ങളെക്കുറിച്ച് സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു: (i) 1996-ലെ ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമം; (ii) 2008-ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി നിയമം. നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളുടെ തൊഴിലും സേവന വ്യവസ്ഥകളും നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും അവരുടെ സുരക്ഷ, ആരോഗ്യം, ക്ഷേമം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് കാര്യങ്ങൾക്കും വേണ്ടി പാർലമെന്റ് 1996-ലെ നിയമം പാസാക്കി. ഈ നിയമം സ്ഥാപനങ്ങളുടെ രജിസ്ട്രേഷനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. അധ്യായം IV, നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളെ ഗുണഭോക്താക്കളായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും തിരിച്ചറിയൽ കാർഡുകൾ നൽകുകയും ചെയ്യുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പറയുന്നു. 1996-ലെ നിയമത്തിലെ 12, 13 എന്നീ വകുപ്പുകൾ താഴെ പറയുന്നവയാണ്:

> **"12.** നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളെ ഗുണഭോക്താക്കളായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യൽ:-(1) പതിനെട്ട് വയസ്സ് പൂർത്തിയായതും എന്നാൽ അറുപത് വയസ്സ് പൂർത്തിയാകാത്തതും, തൊട്ടുമുമ്പുള്ള പന്ത്രണ്ട് മാസങ്ങളിൽ തൊണ്ണൂറ് ദിവസത്തിൽ കുറയാതെ നിർമ്മാണത്തിലോ മറ്റ് നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലോ

ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമായ ഓരോ നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളിയും ഈ നിയമപ്രകാരം ഗുണഭോക്താവായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ അർഹനാണ്.

(2) രജിസ്ട്രേഷനായിട്ടുള്ള അപേക്ഷ, ബോർഡ് അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്, നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള ഫോമിൽ സമർപ്പിക്കണം.

(3) (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള ഓരോ അപേക്ഷയോടൊപ്പവും നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള രേഖകളും അൻപത് രൂപയിൽ കവിയാത്ത ഫീസും സമർപ്പിക്കണം.

(4) (2)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരം ബോർഡ് അധികാരപ്പെടുത്തിയ ഉദ്യോഗസ്ഥന്, അപേക്ഷകൻ ഈ നിയമത്തിലെയും അതിന്റെ കീഴിലുള്ള ചട്ടങ്ങളിലെയും വ്യവസ്ഥകൾ പാലിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, ഈ നിയമപ്രകാരം നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളിയെ ഗുണഭോക്താവായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യണം.

എങ്കിലും, അപേക്ഷകന് പറയാനുള്ളത് കേൾക്കാൻ അവസരം നൽകാതെ രജിസ്ട്രേഷനുള്ള അപേക്ഷ നിരസിക്കാൻ പാടില്ല.

(5) (4)-ാം ഉപവകുപ്പ് പ്രകാരമുള്ള തീരുമാനത്തിൽ അതൃപ്തനായ ഏതൊരാൾക്കും, തീരുമാനം വന്ന തീയതി മുതൽ മുപ്പത് ദിവസത്തിനകം ബോർഡിന്റെ സെക്രട്ടറിയ്ക്കോ അല്ലെങ്കിൽ ബോർഡ് ഇതിനായി നിർദ്ദേശിച്ച മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥനോ അപ്പീൽ നൽകാവുന്നതാണ്. അങ്ങനെയുള്ള അപ്പീലിൽ സെക്രട്ടറിയുടെയോ മറ്റ് ഉദ്യോഗസ്ഥന്റെയോ തീരുമാനം അന്തിമമായിരിക്കും.

എങ്കിലും, മതിയായ കാരണങ്ങളാൽ സമയപരിധിക്കുള്ളിൽ അപ്പീൽ സമർപ്പിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്ന് സെക്രട്ടറിക്കോ അല്ലെങ്കിൽ ബോർഡ് ഇതിനായി നിർദ്ദേശിച്ച മറ്റേതെങ്കിലും ഉദ്യോഗസ്ഥനോ ബോധ്യപ്പെട്ടാൽ, മുപ്പത് ദിവസത്തിന് ശേഷവും അപ്പീൽ പരിഗണിക്കാവുന്നതാണ്.

(6) ബോർഡിന്റെ സെക്രട്ടറി നിർദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ള രജിസ്റ്ററുകൾ സൂക്ഷിക്കണം.

13. തിരിച്ചറിയൽ കാർഡുകൾ:-(1) ബോർഡ് എല്ലാ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും ഫോട്ടോ പതിച്ച ഒരു തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് നൽകണം. അതിൽ, അയാൾ ചെയ്ത നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്താൻ മതിയായ സ്ഥലമുണ്ടായിരിക്കണം.

(2) ഓരോ തൊഴിലുടമയും ഗുണഭോക്താവ് ചെയ്ത നിർമ്മാണപ്രവർത്തനങ്ങളുടെ വിശദാംശങ്ങൾ തിരിച്ചറിയൽ കാർഡിൽ രേഖപ്പെടുത്തി സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയതിന് ശേഷം അത് ഗുണഭോക്താവിന് തിരികെ നൽകണം.

(3) ഈ നിയമപ്രകാരം തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് ലഭിച്ച ഒരു ഗുണഭോക്താവ്, സർക്കാർ/ബോർഡ് ഉദ്യോഗസ്ഥരോ ഇൻസ്പെക്ടർമാരോ മറ്റ് അധികാരികളോ പരിശോധനയ്ക്കായി ആവശ്യപ്പെടുമ്പോൾ അത് ഹാജരാക്കണം.

48. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹിക സുരക്ഷയും ക്ഷേമവും ഉറപ്പാക്കാൻ പാർലമെന്റ് പുറപ്പെടുവിച്ചമറ്റൊരു നിയമമാണ് 2008-ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി നിയമം, ഈ നിയമത്തിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങളും കാരണങ്ങളും വ്യക്തമാക്കുന്ന ഭാഗത്തിൽ താഴെ പറയുന്നവ വിശദമായി പറയുന്നുണ്ട്:

ലക്ഷ്യങ്ങളുടെയും കാരണങ്ങളുടെയും പ്രസ്താവന._

രാജ്യത്തെ ആകെ തൊഴിലാളികളുടെ തൊണ്ണൂറ്റിനാല് ശതമാനത്തിലധികം പേരും അസംഘടിത മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികൾ ആണെന്ന് കണക്കാക്കപ്പെടുന്നു. അസംഘടിതരായതുകൊണ്ട് ഈ തൊഴിലാളികൾക്ക് മതിയായ സാമൂഹിക സുരക്ഷ ലഭിക്കുന്നില്ല. ബീഡി തൊഴിലാളികൾ, കൽക്കരി ഇതര ഖനി തൊഴിലാളികൾ, സിനിമാ തൊഴിലാളികൾ, കൈത്തറി നെയ്ത്തുകാർ, മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ തുടങ്ങിയ അസംഘടിത മേഖലയിലെ ചില പ്രത്യേക വിഭാഗങ്ങൾക്കായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ ചില ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നുണ്ട്. ചില വിഭാഗം അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കായി സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളും ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുന്നുണ്ട്. ചില സർക്കാരിതര സംഘടനകളും ചില വിഭാഗം തൊഴിലാളികൾക്ക് സാമൂഹിക സുരക്ഷ നൽകുന്നുണ്ട്. ഇങ്ങനെയുള്ള ശ്രമങ്ങൾ നടക്കുന്നുണ്ടെങ്കിലും, കാർഷിക തൊഴിലാളികൾ, നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾ, ബീഡി തൊഴിലാളികൾ, കൈത്തറി തൊഴിലാളികൾ, തുകൽ തൊഴിലാളികൾ തുടങ്ങിയ അസംഘടിത മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും, അവരുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും സാമൂഹിക സുരക്ഷാ നടപടികൾക്കും വലിയ കുറവുണ്ട്.

2. 2007-ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി ബിൽ അസംഘടിത മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് സാമൂഹിക സുരക്ഷയും ക്ഷേമവും നൽകാനും അതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മറ്റ് കാര്യങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ളതാണ്. ഈ ബില്ലിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുന്നു:

(i) അസംഘടിത മേഖലയിലെ വിവിധ വിഭാഗം തൊഴിലാളികൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ ശുപാർശ ചെയ്യുന്നതിനായി കേന്ദ്ര സർക്കാർ ഒരു നാഷണൽ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി അഡ്വൈസറി ബോർഡ് രൂപീകരിക്കും. ഈ ശുപാർശകൾ പരിഗണിച്ച ശേഷം, ജീവനം വൈകല്യവും, ആരോഗ്യം, പ്രസവാവധി, വാർദ്ധക്യകാല സംരക്ഷണം, അല്ലെങ്കിൽ മറ്റ് ആനുകൂല്യങ്ങൾ എന്നിവയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അനുയോജ്യമായ ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ കേന്ദ്ര സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തേക്കാം.

(ii) ഓരോ സംസ്ഥാനത്തെയും അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് അനുയോജ്യമായ ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ ശുപാർശ ചെയ്യുന്നതിനായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ സ്റ്റേറ്റ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി അഡ്വൈസറി ബോർഡ് രൂപീകരിക്കും. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ ഒന്നോ അതിലധികമോ വിഭാഗങ്ങൾക്കായി അനുയോജ്യമായ പദ്ധതികൾ സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തേക്കാം.

(iii) കൃത്യമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള ഒരു അസംഘടിത തൊഴിലാളിക്ക് സാമൂഹിക സുരക്ഷാ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് അർഹതയുണ്ടാകും. രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഓരോ അസംഘടിത തൊഴിലാളിക്കും ഒരു യുണീക്ക് ഐഡന്റിഫിക്കേഷൻ നമ്പറുള്ളതും കൊണ്ടുനടക്കാൻ സാധിക്കുന്നതുമായ ഒരു സ്മാർട്ട് കാർഡ് നൽകും.

(iv) ഈ ബില്ലിന്റെ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിനായി നിയമങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിനും സംസ്ഥാന സർക്കാരിനും അധികാരമുണ്ടാകും.

3. ഈ ബിൽ മേൽപറഞ്ഞ ലക്ഷ്യങ്ങൾ നേടാൻ ശ്രമിക്കുന്നു."

49. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾ രാജ്യത്തെ തൊഴിലാളികളുടെ തൊണ്ണൂറിനാല് ശതമാനം വരുമെന്ന് മുകളിൽ കൊടുത്ത ലക്ഷ്യങ്ങളിലും കാരണങ്ങളിലും പറയുന്നുണ്ട്. ഈ തൊഴിലാളികൾ സമൂഹത്തിലെ ദരിദ്ര വിഭാഗത്തിൽപ്പെട്ടവരും, വിദ്യാഭ്യാസം കുറഞ്ഞവരും, തങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങളെക്കുറിച്ചും തൊഴിലുടമയുടെ ഉത്തരവാദിത്തങ്ങളെക്കുറിച്ചും വലിയ ധാരണയില്ലാത്തവരുമാണ്. കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ ലഭിക്കുന്നതിനായി 2008-ലെ നിയമപ്രകാരം എളുപ്പത്തിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ ഇവർക്ക് കഴിയുന്നില്ല. 10-ാം വകുപ്പ്, രജിസ്ട്രേഷനും സാമൂഹിക സുരക്ഷാ ആനുകൂല്യങ്ങളെയും കുറിച്ചാണ് പറയുന്നത്, അത് താഴെ നൽകുന്നു:

"**10.** രജിസ്ട്രേഷനും സാമൂഹിക സുരക്ഷാ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്കുമുള്ള യോഗ്യത.—

(1) താഴെ പറയുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കുന്ന ഓരോ അസംഘടിത തൊഴിലാളിക്കും രജിസ്ട്രേഷന് അർഹതയുണ്ടാകും, അതായത്:

(a) പതിനാല് വയസ്സ് പൂർത്തിയാക്കിയ ആളായിരിക്കണം; കൂടാതെ

(b) താനൊരു അസംഘടിത തൊഴിലാളിയാണെന്ന് സ്വയം സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് ഒരു അപേക്ഷ നൽകണം.

(2) യോഗ്യതയുള്ള ഓരോ അസംഘടിത തൊഴിലാളിയും രജിസ്ട്രേഷനായി നിർദ്ദേശിക്കപ്പെട്ട ഫോമിൽ ജില്ലാ ഭരണകൂടത്തിന് ഒരു അപേക്ഷ നൽകണം.

(3) ഓരോ അസംഘടിത തൊഴിലാളിയെയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും, ഒരു യുണീക്ക് ഐഡന്റിഫിക്കേഷൻ നമ്പറുള്ളതും കൊണ്ടുനടക്കാൻ സാധിക്കുന്നതുമായ ഒരു സ്മാർട്ട് കാർഡ് നൽകുകയും ചെയ്യേണ്ടത് ജില്ലാ ഭരണകൂടമാണ്.

(4) ഒരു പദ്ധതി പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത അസംഘടിത തൊഴിലാളി ഒരു തുക സംഭാവന ചെയ്യേണ്ടതുണ്ടെങ്കിൽ, ആ സംഭാവന നൽകിയതിന് ശേഷം മാത്രമേ പദ്ധതി പ്രകാരമുള്ള സാമൂഹിക സുരക്ഷാ ആനുകൂല്യങ്ങൾക്ക് അയാൾ അർഹനാകുകയുള്ളൂ.

(5) ഒരു പദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ കേന്ദ്രത്തിന്റെയോ സംസ്ഥാനത്തിന്റെയോ സംഭാവന ആവശ്യമുണ്ടെങ്കിൽ, ആ പദ്ധതിയുടെ വ്യവസ്ഥകൾ അനുസരിച്ച് കേന്ദ്രമോ സംസ്ഥാനമോ കൃത്യമായി സംഭാവന ചെയ്യണം.

50. ഈ ഘട്ടത്തിൽ, 2020-ലെ കോഡ് ഓൺ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റിയുടെ വ്യവസ്ഥകളിലേക്ക് ശ്രദ്ധ ചെലുത്താം. 2020-ലെ കോഡ് ഓൺ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റിക്ക് 2020 ഓഗസ്റ്റിൽ രാഷ്ട്രപതിയുടെ അനുമതി ലഭിച്ചിട്ടുണ്ടെങ്കിലും, ആധാർ ഉപയോഗിക്കുന്നതിനുള്ള വ്യവസ്ഥകൾ ഒഴികെ ഈ നിയമം ഇതുവരെ പ്രാബല്യത്തിൽ വന്നിട്ടില്ല. അതുകൊണ്ട്, 2020-ലെ കോഡ് ഓൺ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റിയിലെ വ്യവസ്ഥകൾ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുന്നതുവരെ, മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ചതുപോലെ, 1996-ലെയും 2008-ലെയും നിയമങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള രജിസ്ട്രേഷൻ തുടരേണ്ടതാണ്. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് ഈ രണ്ട് നിയമങ്ങൾ പ്രകാരവുമുള്ള രജിസ്ട്രേഷൻ സഹായകരമാണ്. കാരണം, രജിസ്ട്രേഷനിലൂടെ മാത്രമേ അവർക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ ലഭിക്കൂ. അതിനാൽ, തൊഴിലാളികളുടെ ക്ഷേമകാര്യങ്ങളെ സംബന്ധിച്ചിടത്തോളം അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നിർണ്ണായകവും ഏറ്റവും പ്രധാനപ്പെട്ടതുമാണ്.

51. ഈ നടപടികളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവിധ ഉത്തരവുകളിൽ, വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും നിയമങ്ങൾ പ്രകാരം രജിസ്റ്റർ

ചെയ്ത തൊഴിലാളികളുടെ നിലവിലെ സ്ഥിതിയെക്കുറിച്ച് സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിക്കാൻ ഈ കോടതി സംസ്ഥാനങ്ങളോടും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. അവർ തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നിലയെക്കുറിച്ച് വിശദമായ സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. സംസ്ഥാനങ്ങളും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ നിന്ന് അവർ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. വിവിധ സംസ്ഥാനങ്ങൾ നൽകിയ രജിസ്ട്രേഷൻ വിവരങ്ങൾ ചുരുക്കി താഴെ നൽകുന്നു.

ഡൽഹി എൻ.സി.ടി.

52. 2021 ജൂൺ 8-ന് ഡൽഹി എൻ.സി.ടി.ക്ക് വേണ്ടി സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളുടെ, അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ, അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികളെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങളൊന്നും നൽകിയിട്ടില്ല. എന്നാൽ, 1979-ലെയും 1996-ലെയും നിയമങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഡൽഹി എൻ.സി.ടി. സമർപ്പിച്ച 2021 ജൂൺ 14-ലെ കുറിപ്പിൽ, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ ജോലിക്ക് വെക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനുള്ള ഓൺലൈൻ പോർട്ടൽ 2019 ഡിസംബർ മുതൽ നിലവിലുണ്ടെന്ന് പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 1982-ലെ ഡൽഹി അന്തർ-സംസ്ഥാന മൈഗ്രന്റ് വർക്ക്മെൻ (തൊഴിൽ, സേവന വ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവയുടെ നിയന്ത്രണം) ചട്ടങ്ങൾ 1982 ജൂൺ 4-ന് വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും അതിൽ പറയുന്നുണ്ട്. 2(e) വകുപ്പ് അനുസരിച്ച്, കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് 1979-ലെ നിയമപ്രകാരം സ്വന്തമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ സാധിക്കില്ലെന്നും, അവരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യേണ്ടത് കരാറുകാരനാണെന്നും അതിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്. 1996-ലെ നിയമത്തെ സംബന്ധിച്ച്, 2002-ലെ ഡൽഹി ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് (തൊഴിൽ, സേവന വ്യവസ്ഥകൾ എന്നിവയുടെ

നിയന്ത്രണം) ചട്ടങ്ങൾ വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നും അതിൽ പറയുന്നു. 1996-ലെ നിയമപ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് വിവിധ തൊഴിലുടമകൾക്ക് നോട്ടീസ് നൽകിക്കൊണ്ട് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നുണ്ടെന്നും അതിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. 2008-ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി ആക്ടിനെ സംബന്ധിച്ച് താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്:

i. 2008-ലെ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹിക സുരക്ഷാ നിയമം, 2020-ലെ കോഡ് ഓൺ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റിയിൽ ലയിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഡൽഹി എൻ.സി.ടി.യുടെ തൊഴിൽ വകുപ്പ് കോഡ് ഓൺ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി, 2020-ന് കീഴിലുള്ള നിയമങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുകയാണ്.

ii. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കായി ദേശീയ തലത്തിൽ ഏകീകൃത സ്വഭാവവും പോർട്ടബിലിറ്റിയും ഉള്ള ഒരു നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് (NDUW) പോർട്ടലും സാമൂഹിക സുരക്ഷാ, ക്ഷേമ പദ്ധതികൾക്കായുള്ള സംയോജിത പോർട്ടലും വികസിപ്പിച്ചെടുക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ ശ്രമിക്കുന്നുണ്ട്. ഇത് സംബന്ധിച്ചുള്ള നടപടികൾ കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ നിന്ന് പ്രതീക്ഷിക്കുന്നു.

iii. തൊഴിലുടമകൾക്കും ജോലി അന്വേഷിക്കുന്നവർക്കും ഇടയിൽ ഒരു പ്ലാറ്റ്ഫോം നൽകുന്നതിനായി ഡൽഹി എൻ.സി.ടി. 2020 ജൂലൈ 27-ന് ഒരു ജോബ് പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ചു. ഇത് ജോലി അന്വേഷിക്കുന്നവരെ തൊഴിൽ നേടാൻ സഹായിക്കും.

ഗുജറാത്ത് സംസ്ഥാനം

53. ഗുജറാത്ത് സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ വ്യവസായങ്ങളിലും സ്ഥാപനങ്ങളിലും ഫാക്ടറികളിലും ഏകദേശം 23 ലക്ഷം അന്തർ-സംസ്ഥാന കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ

ജോലി ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് സമർപ്പിച്ചു. അതിന്റെ ഭാഗമായി, ഗുജറാത്തിലെ ബഹുമാനപ്പെട്ട മുഖ്യമന്ത്രി 2021 ജൂൺ 8-ന് "ഇ-നിർമാൺ" പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ചു. ഈ പോർട്ടലിലൂടെ നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾക്ക് പഴയ പാസ് ബുക്കിന് പകരം അവരുടെ വിവരങ്ങൾ അടങ്ങിയ ഒരു സ്മാർട്ട് കാർഡ് ലഭിക്കും. മാതൃസഹായം, മരണം, സ്ഥിരമായ അംഗവൈകല്യം എന്നിവയുള്ള സഹായം, വിദ്യാഭ്യാസ സഹായം, ഹോസ്റ്റൽ സൗകര്യങ്ങൾ തുടങ്ങി 20-ലധികം സർക്കാർ പദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ഈ സ്മാർട്ട് കാർഡ് വഴി നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ട് ലഭിക്കും. ഇത് ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഈ പദ്ധതികളുടെ പ്രയോജനം കൂടുതൽ എളുപ്പത്തിൽ ലഭ്യമാക്കും.

54. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനായി ഗുജറാത്ത് സർക്കാർ ഇ-നിർമാൺ പോർട്ടലിനൊപ്പം മറ്റൊരു പോർട്ടലും (gujaratuwin.csccloud.in) 2021 ജൂൺ 8-ന് ആരംഭിച്ചു. ഈ പോർട്ടൽ സംസ്ഥാനത്തെ 21,290-ൽ അധികം കോമൺ സർവീസ് സെന്ററുകളുമായി ബന്ധിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പോർട്ടൽ വഴി അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് യു-വിൻ (Unorganised Worker Identity Number) കാർഡുകൾ നൽകും. ഈ പോർട്ടലിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്ന വിവരങ്ങൾ പിന്നീട് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നടപ്പാക്കുന്ന 'നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഓഫ് അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ്' എന്ന ദേശീയ പോർട്ടലുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുമെന്ന് സമർപ്പിച്ചു.

55. തെരുവ് കച്ചവടക്കാർ, റീട്ടെയിൽ തൊഴിലാളികൾ, മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ, തുണിത്തരങ്ങൾ വിൽക്കുന്നവർ, വയർമാൻമാർ, റിക്ഷാ ഡ്രൈവർമാർ, പട്ടം ഉണ്ടാക്കുന്നവർ, പച്ചക്കറി വിൽപ്പനക്കാർ, ബീഡി തൊഴിലാളികൾ, തുന്നൽക്കാർ തുടങ്ങിയ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ മേഖലകൾ ജില്ല തിരിച്ച് കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. ഈ മേഖലകളിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഒരു രജിസ്ട്രേഷൻ ഡ്രൈവ് നടപ്പാക്കുമെന്നും, അതുവഴി രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ വീട്ടുപടിക്കൽ എത്തിക്കുമെന്നും അറിയിച്ചു.

തെലങ്കാന സംസ്ഥാനം

56. ഡൽഹിയിലെ കേന്ദ്ര തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിൽ നിന്ന് രജിസ്ട്രേഷൻ മൊഡ്യൂൾ ലഭിച്ചാലുടൻ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികളും തിരിച്ചറിയൽ കാർഡുകൾ നൽകുന്നതും ആരംഭിക്കുമെന്ന് തെലങ്കാന സംസ്ഥാനം അറിയിച്ചു.

ഛത്തീസ്ഗഢ് സംസ്ഥാനം

57. ഈ കോടതിയുടെ ഉത്തരവുകൾക്ക് അനുസരിച്ച്, മറ്റ് സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഛത്തീസ്ഗഢിലേക്ക് മടങ്ങിയ ഏകദേശം 4,34,658 കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾക്ക് കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ അവരുടെ യോഗ്യത അനുസരിച്ച് ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിച്ചുവെന്ന് അറിയിക്കുന്നു.

58. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ ഓൺലൈൻ പോർട്ടൽ വഴിയാണ് നടക്കുന്നത്. ഏകദേശം 14,33,702 അസംഘടിത തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം

59. 2021 മെയ് 22-ന് സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ പറഞ്ഞിരിക്കുന്നത് പോലെ, ഉത്തർപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനായി ഒരു ശക്തമായ സംവിധാനം പരിപാലിക്കുന്നുണ്ട്. റിലീഫ് കമ്മീഷണറുടെ വെബ്സൈറ്റിൽ (http://www.rahat.up.nic.in) ഒരു പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഈ പോർട്ടലിൽ എല്ലാ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെയും വിവരങ്ങൾ തത്സമയം അപ്ലോഡ് ചെയ്യാൻ സാധിക്കും.

60. ഉത്തർപ്രദേശിലെ ഡയറക്ടർ, ട്രെയിനിംഗ് ആൻഡ് എംപ്ലോയ്മെന്റ്, നൽകിയ വിവരമനുസരിച്ച്, കോവിഡ്-19 മഹാമാരിയുടെ സമയത്ത് മൊത്തം 37,84,255

കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ സ്വന്തം നാട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയിട്ടുണ്ട്. അവരുടെ തൊഴിൽവൈദഗ്ധ്യം രേഖപ്പെടുത്തുകയും, അതിൽ 10,44,710 തൊഴിലാളികൾക്ക് സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ തൊഴിൽ നൽകുകയും ചെയ്തു. 2021 ഏപ്രിൽ 1 മുതൽ 2021 ജൂൺ 8 വരെയുള്ള വിവരങ്ങൾ അനുസരിച്ച്, 3,79,220 കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ rahat.up.nic.in പോർട്ടലിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും അവരുടെ നൈപുണ്യങ്ങൾ മാപ്പ് ചെയ്യുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

61. 2021 മെയ് 15-ന് സംസ്ഥാന മന്ത്രിസഭ എടുത്ത തീരുമാനമനുസരിച്ച്, അർഹരായ എല്ലാ ആളുകൾക്കും നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിലൂടെ പ്രതിമാസം 1000 രൂപ വീതം സഹായധനം നൽകുന്നുണ്ട്. രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാത്ത തൊഴിലാളികളെ തിരിച്ചറിയാനും ഈ ആനുകൂല്യം നൽകാനും rahat.up.nic.in പോർട്ടൽ ഉപയോഗിക്കുന്നു. ഈ ആനുകൂല്യം ലഭിക്കാൻ അർഹരായ 12,92,247 ആളുകളുടെ വിവരങ്ങൾ 2021 മെയ് 18 മുതൽ rahat പോർട്ടലിൽ അപ്‌ലോഡ് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

ഝാർഖണ്ഡ് സംസ്ഥാനം

62. ലോക്ക്ഡൗണിന്റെ രണ്ടാം ഘട്ടത്തിൽ, 1996-ലെ ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് (റെഗുലേഷൻ ഓഫ് എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമം പ്രകാരം 39,853 പേരെ അധികമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ഇതിൽ 22,830 ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് ഝാർഖണ്ഡ് ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് വെൽഫെയർ ബോർഡ്, റാഞ്ചി, നടത്തുന്ന വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ 13,98,15,919/- രൂപയുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

63. 2021 മെയ് 28-ലെ കത്ത് നം.557, 2021 ജൂൺ 8-ലെ കത്ത് നം.577 എന്നിവ വഴി തങ്ങളുടെ അധികാരപരിധിയിലെ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ

നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കാൻ ഝാർഖണ്ഡിലെ ലേബർ കമ്മീഷണർ ഉദ്യോഗസ്ഥർക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടുണ്ട്. ഇതിനെത്തുടർന്ന് താഴെ പറയുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്:

(a) 2008-ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി നിയമം പ്രകാരം ഇതുവരെ 14.71 ലക്ഷം അസംഘടിത തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(b) അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ ആനുകൂല്യത്തിനായി സംസ്ഥാനം അഞ്ച് പദ്ധതികൾ ആരംഭിച്ചു.

(c) 2020-2021 സാമ്പത്തിക വർഷത്തിൽ, രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് വിവിധ പദ്ധതികളിലൂടെ 51,50,650 രൂപ വിതരണം ചെയ്തു.

ബിഹാർ സംസ്ഥാനം

64. 2021 മെയ് 21-ലെ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനെക്കുറിച്ചുള്ള വിവരങ്ങൾ ബിഹാർ സംസ്ഥാനം സമർപ്പിച്ചു. ഏകദേശം 19 ലക്ഷം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും അവരുടെ ബ്ലോക്കുകളിലോ ബ്ലോക്ക് ക്വാറന്റൈൻ ക്യാമ്പുകളിലോ എത്തിയതിന് ശേഷം പോർട്ടൽ ആപ്പ് വഴി നൈപുണ്യങ്ങൾ മാപ്പ് ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. തൊഴിൽ വിഭവ വകുപ്പിന്റെ 'ശ്രമിക് പഞ്ജികരൺ പോർട്ടൽ' പ്രകാരം ഏകദേശം 11 ലക്ഷം കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. ഏകദേശം 2 ലക്ഷം അസംഘടിത തൊഴിലാളികളെ 'പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രാം യോഗി മാൻധൻ യോജന'യിൽ ചേർത്തു.

65. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കായുള്ള ദേശീയ ഡാറ്റാബേസ് (NDUW) വികസിപ്പിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, കുടിയേറ്റ, നിർമ്മാണ തൊഴിലാളികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കായി സമഗ്രമായ ഒരു ദേശീയ

ഡാറ്റാബേസ് ഉണ്ടാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ഇന്ത്യൻ സർക്കാർ, തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് 2020 ഒക്ടോബർ 28-ലെ D.O.No.M-16011/1/2019-SS-III എന്ന കത്തിലൂടെ സംസ്ഥാന സർക്കാരിനെ അറിയിച്ചു. വിവിധ സാമൂഹിക സുരക്ഷാ/ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ഈ പോർട്ടൽ ഉപയോഗിക്കാവുന്നതാണ്. NIC-യുടെ സാങ്കേതിക മേൽനോട്ടത്തിലാണ് NDUW പോർട്ടൽ വികസിപ്പിക്കുന്നതെന്നും അറിയിച്ചിരുന്നു.

66. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനായി ഒരു സമഗ്രമായ കർമ്മ പദ്ധതിയും രണ്ട് നോഡൽ ഓഫീസർമാരുടെ വിവരങ്ങളും വകുപ്പ് നൽകുമെന്ന് പ്രതീക്ഷിച്ചിരുന്നു. 2021 ഏപ്രിൽ 8-ലെ കത്ത് നം.1/UL.10-05/2020-21 വഴി, നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് (NDUW) നടപ്പാക്കുന്നതിനായി ബിഹാർ ലേബർ കമ്മീഷണറെയും ജോയിന്റ് ലേബർ കമ്മീഷണറെയും നോഡൽ ഓഫീസർമാരായി നിയമിച്ചു. കൂടാതെ, അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനായുള്ള ഒരു സമഗ്രമായ കർമ്മ പദ്ധതി 2021 ഏപ്രിൽ 16-ലെ കത്ത് നം.1/UL.10-05/2020-107 വഴി തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന് സമർപ്പിച്ചു.

കർണാടക സംസ്ഥാനം

67. 1996-ലെ കർണാടക ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് വെൽഫെയർ ബോർഡ് നിയമപ്രകാരം രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾ കമ്പ്യൂട്ടർവൽക്കരിച്ചിട്ടുണ്ട്. അർഹരായ നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളെ "സേവാ സിന്ധു പോർട്ടൽ" വഴി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നു. രജിസ്റ്റർ ചെയ്തുകഴിഞ്ഞാൽ, തൊഴിലാളികൾക്ക് യുണീക്ക് ഐഡന്റിറ്റി നമ്പറുള്ള സ്മാർട്ട് കാർഡുകൾ നൽകും. കർണാടക ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് ബോർഡ് രൂപീകരിച്ച 19 ക്ഷേമ

പദ്ധതികളെക്കുറിച്ചും കർണാടക സമർപ്പിച്ച കുറിപ്പിൽ പരാമർശിക്കുന്നുണ്ട്. 2008-ലെ നിയമത്തെ സംബന്ധിച്ച്, കർണാടകയിലെ തൊഴിൽ വകുപ്പിന് കീഴിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന കർണാടക സ്റ്റേറ്റ് അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി ബോർഡ് **"ksuwssb.in"** എന്ന വെബ് പോർട്ടലിൽ അസംഘടിത മേഖലയിലെ 11 വിഭാഗം തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നുണ്ടെന്ന് അറിയിച്ചു.

പശ്ചിമ ബംഗാൾ സംസ്ഥാനം

68. പശ്ചിമ ബംഗാൾ സർക്കാർ തങ്ങളുടെ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ, സംസ്ഥാനത്തെ സ്ഥിര താമസക്കാരും സർക്കാരിന്റെ ഒരു പദ്ധതിയിൽ നിന്നും ആനുകൂല്യം ലഭിക്കാത്തവരുമായ അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് 1,000/- രൂപയുടെ ധനസഹായം നൽകുന്ന ഒരു പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചു. ഈ രണ്ട് നിയമങ്ങൾ പ്രകാരമുള്ള രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികളെക്കുറിച്ച് യാതൊരു വിവരങ്ങളും നൽകിയിട്ടില്ല.

മധ്യപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം

69. കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങളാണ് പറഞ്ഞിട്ടുള്ളത്:

> "കുടിയേറ്റക്കാരുടെയും അവരുടെ കുടുംബാംഗങ്ങളുടെയും വിവരങ്ങൾ സമാഹരിക്കുന്ന നടപടികൾ പഞ്ചായത്ത് ആൻഡ് റൂറൽ ഡെവലപ്മെന്റ് ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റും അർബൻ അഡ്മിനിസ്ട്രേഷൻ ഡിപ്പാർട്ട്മെന്റും ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. "പ്രവാസി ശ്രമിക" എന്നൊരു പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ചിട്ടുണ്ട്. മധ്യപ്രദേശിലേക്ക് മടങ്ങിയ കുടിയേറ്റക്കാർക്ക് പഞ്ചായത്ത്-നഗര തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ ജീവനക്കാർ വഴി ഈ പോർട്ടലിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാം. 2021 ജൂൺ 1 വരെ ഈ പോർട്ടലിൽ 41,392 കുടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

മുകളിൽ പറഞ്ഞവയ്ക്ക് പുറമെ, 'മുഖ്യമന്ത്രി ജൻ കല്യാൺ (സംബൽ) യോജന' പ്രകാരം 2018-ൽ അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ സംസ്ഥാനത്ത് ആരംഭിച്ചു. ഈ പദ്ധതി പ്രകാരം, ഏകദേശം 1.47 ലക്ഷം അസംഘടിത തൊഴിലാളികളെ പൂർണ്ണമായ വിവരങ്ങളോടെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനം

70. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനുമായി ബന്ധപ്പെട്ട്, 2008-ലെ നിയമപ്രകാരം 2013-ലെ മഹാരാഷ്ട്ര അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി ചട്ടങ്ങൾ, രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന് അറിയിച്ചു. 2018 ഏപ്രിൽ 3-ന് മഹാരാഷ്ട്ര സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി ബോർഡും രൂപീകരിച്ചു. 2008-ലെ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി നിയമം പ്രകാരമുള്ള രജിസ്ട്രേഷൻ ഇതുവരെ ആരംഭിച്ചിട്ടില്ല. എന്നാൽ, 2019 മാർച്ച് മുതൽ കോമൺ സർവീസ് സെന്ററുകൾ വഴി ഏകദേശം 5,88,304 തൊഴിലാളികളെ പ്രധാനമന്ത്രി ശ്രാം യോഗി മാൻധൻ യോജനയിൽ ചേർത്തിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ, അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് വിവിധ സർക്കാർ പദ്ധതികളായ (i) പ്രൊവിഡന്റ് ഫണ്ട്, (ii) ജോലിസ്ഥലത്ത് പരിക്കേറ്റാൽ സാമ്പത്തിക സഹായം, (iii) ഭവന പദ്ധതികൾ, (iv) കുട്ടികൾക്കുള്ള സ്കോളർഷിപ്പ്, (v) നൈപുണ്യ വികസനം, (vi) മരണാനന്തര ആനുകൂല്യങ്ങൾ, (vii) വൃദ്ധസദനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകും.

71. കൂടാതെ, 1996-ലെ നിയമത്തെ സംബന്ധിച്ച് മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനം താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ അറിയിച്ചു:-

"1996-ലെ ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് (റെഗുലേഷൻ ഓഫ്

എംപ്ലോയ്മെന്റ് ആൻഡ് കണ്ടീഷൻസ് ഓഫ് സർവ്വീസ്) നിയമത്തിലെ 18-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം സംസ്ഥാനം 'മഹാരാഷ്ട്ര ബിൽഡിംഗ് ആൻഡ് അദർ കൺസ്ട്രക്ഷൻ വർക്കേഴ്സ് വെൽഫെയർ ബോർഡ്' രൂപീകരിച്ചു. നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനായി ബോർഡ് വിവിധ നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. കഴിഞ്ഞ രണ്ട് വർഷത്തിനിടെ മഹാരാഷ്ട്രയിൽ നാല് പ്രത്യേക രജിസ്ട്രേഷൻ ഡ്രൈവുകൾ ബോർഡ് നടപ്പാക്കി. രജിസ്റ്റർ ചെയ്ത നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളുടെ പ്രതിമാസ സംഭാവന 5/- രൂപയിൽ നിന്ന് 1/- രൂപയായി കുറച്ചു. നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിന് ബോർഡ് എൻ.ജി.ഒ.കളുടെയും തൊഴിലാളി യൂണിയനുകളുടെയും പ്രാദേശിക പ്രതിനിധികളുടെയും സഹായം തേടുന്നുണ്ട്. രജിസ്ട്രേഷൻ, പുതുക്കൽ, ആനുകൂല്യങ്ങൾ വിതരണം ചെയ്യൽ എന്നിവ നിരീക്ഷിക്കാൻ ജില്ലാ കളക്ടർമാരുടെ കീഴിൽ മോണിറ്ററിംഗ് കമ്മിറ്റികളും രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. മുഖ്യമന്ത്രി, തൊഴിൽ മന്ത്രി, ബന്ധപ്പെട്ട ജില്ലയിലെ ഗാർഡിയൻ മന്ത്രി, പ്രാദേശിക പ്രതിനിധി എന്നിവരുടെ സാന്നിധ്യത്തിൽ ആനുകൂല്യ വിതരണ പരിപാടികളും നടത്തിയിരുന്നു. ബോർഡ് സ്വീകരിച്ച വിവിധ നടപടികൾ കാരണം കഴിഞ്ഞ മൂന്ന് വർഷത്തിനിടെ നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ വർദ്ധിച്ചു. 2021 മെയ് 15 വരെ ആകെ 25,53,519 നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്, ഇതിൽ 11,82,152 പേർ നിലവിൽ ആക്ടീവായ തൊഴിലാളികളാണ്."

72. ഈ കോടതിയുടെ മുൻ ഉത്തരവിൽ, 2012-ലെ സ്പെഷ്യൽ ലീവ് പെറ്റീഷൻ (ക്രിമിനൽ) നം.150-ൽ 2018 ഓഗസ്റ്റ് 21-ന് ഈ കോടതി പുറപ്പെടുവിച്ച മുൻ ഉത്തരവിനെക്കുറിച്ച് ഈ കോടതി സൂചിപ്പിച്ചിരുന്നു. 2008-ലെ നിയമപ്രകാരമുള്ള രജിസ്ട്രേഷനായി എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും മൊഡ്യൂൾ

ലഭ്യമാക്കാൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തോട് ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിച്ചു. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 21-ലെ ഉത്തരവ് താഴെ നൽകുന്നു:-

" തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിലെ ഡയറക്ടർ വിനോദ് കുമാറും, ആർ.എസ്.ബി.വൈയിലെ അണ്ടർ സെക്രട്ടറി അജിത് കുമാർ ഡുങ് ഡുങും ഈ കോടതിയിൽ ഹാജരായി.

അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനായുള്ള ഒരു മൊഡ്യൂൾ പൂർത്തിയാക്കുന്ന പ്രക്രിയയിലാണ് തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം. സുരക്ഷാ ഓഡിറ്റിന് ശേഷം 2018 ഡിസംബറിനകം ഇത് തയ്യാറാക്കും. തുടർന്ന്, രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾക്കും പേപ്പർ തിരിച്ചറിയൽ കാർഡുകൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനും ഇത് എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും ലഭ്യമാക്കുമെന്ന് സമർപ്പിച്ചു.

എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെയും ചീഫ് സെക്രട്ടറിമാരോടും എല്ലാ കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെയും അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റർമാരോടും 2019 ജനുവരി മുതൽ ഓരോ മാസവും മൊത്തം തൊഴിലാളികളുടെ എണ്ണത്തിന്റെ 10% പേരെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ ആരംഭിക്കാനും, 2019 ജനുവരി 31-നകം ഈ കോടതിയിൽ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കാനും ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

രജിസ്ട്രേഷൻ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി 2018 ഡിസംബറിലെ അവസാന ആഴ്ചയുള്ളിൽ എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും മൊഡ്യൂൾ ലഭ്യമാക്കുമെന്ന് പ്രത്യേകം പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ."

73. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 21-ന് ഈ നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടും, രജിസ്ട്രേഷൻ ആവശ്യങ്ങൾക്കായി എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും മൊഡ്യൂൾ നൽകാൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന് ഇതുവരെ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ല. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനുമായി മുന്നോട്ട് പോകുന്നതിനായി തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം മൊഡ്യൂൾ നൽകാനായി കാത്തിരിക്കുകയാണെന്ന് നിരവധി സംസ്ഥാനങ്ങൾ അവരുടെ സത്യവാങ്മൂലത്തിൽ പറഞ്ഞിട്ടുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി മുകളിൽ ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ, 2021 മെയ് 5-ലെ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ പത്രക്കുറിപ്പും ഈ കോടതി പരാമർശിക്കുന്നു, അതിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ പറയുന്നു:

> "ആധാർ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട 2020-ലെ സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി കോഡിന്റെ 142-ാം വകുപ്പിന് തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം അംഗീകാരം നൽകി. ഈ വകുപ്പിന്റെ വിജ്ഞാപനം, വിവിധ സാമൂഹിക സുരക്ഷാ പദ്ധതികളിലെ ഗുണഭോക്താക്കളുടെ ഡാറ്റാബേസിനായി ആധാർ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കാൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തെ സഹായിക്കും.

നാഷണൽ ഇൻഫോർമാറ്റിക്സ് സെന്റർ (National Informatics Centre), അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കായുള്ള ദേശീയ ഡാറ്റാബേസ് (NDUW) വികസിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ അവസാന ഘട്ടത്തിലാണ്. സർക്കാരിന്റെ വിവിധ പദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകുന്നതിനായി കൂടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കുന്നതിനാണ് ഈ പോർട്ടൽ ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. ആധാർ മാത്രം ഉപയോഗിച്ച് ഒരു അന്തർ-സംസ്ഥാന കൂടിയേറ്റത്തൊഴിലാളിക്ക് ഈ പോർട്ടലിൽ സ്വയം രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ കഴിയും.

തൊഴിൽ സഹമന്ത്രി (ഇൻഡിപെൻഡന്റ് ചാർജ്) ശ്രീ. സന്തോഷ് ഗംഗ്വാർ, കൂടിയേറ്റത്തൊഴിലാളികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള തൊഴിലാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ ശേഖരിക്കാൻ മാത്രമാണ് സോഷ്യൽ സെക്യൂരിറ്റി കോഡിലെ വകുപ്പ് വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുള്ളതെന്ന് വ്യക്തമാക്കി. ആധാർ ഇല്ലാത്തതുകൊണ്ട് തൊഴിലാളികൾക്ക് ആനുകൂല്യങ്ങൾ നിഷേധിക്കില്ലെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു."

74.അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികളെക്കുറിച്ച് വിശദമായ സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിക്കാൻ ഈ കോടതിയുടെ 2021 മെയ് 24-ലെ ഉത്തരവിലൂടെ ഈ കോടതി കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോട് പ്രത്യേകം ആവശ്യപ്പെട്ടിരുന്നു. ഈ നിർദ്ദേശമനുസരിച്ച്, കേന്ദ്ര സർക്കാർ 2021 ജൂൺ 9-ന് ഒരു സത്യവാങ്മൂലം സമർപ്പിച്ചു. ആ സത്യവാങ്മൂലത്തിലെ 16, 17, 18 എന്നീ ഖണ്ഡികകളിൽ താഴെ പറയുന്ന കാര്യങ്ങൾ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്:

"16. സാങ്കേതികപരമായതും മറ്റ് പ്രവർത്തനപരവുമായ പ്രധാന വിഷയങ്ങൾ പരിഹരിക്കുകയും പോർട്ടലിന്റെ വികസനം ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. എന്നാൽ, ഈ അടുത്തകാലത്തുണ്ടായ കോവിഡ് വ്യാപനം പോർട്ടലിന്റെ വികസനത്തെ ബാധിച്ചു. കാരണം, പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പ്രവർത്തിച്ച പല ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കും കോവിഡ് ബാധിച്ചിരുന്നു. ആവശ്യമായ വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഹാർഡ്വെയർ, സോഫ്റ്റ്വെയർ എന്നിവ വാങ്ങുന്നതിനും തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം 2021 ജനുവരി/ഫെബ്രുവരി മാസങ്ങളിൽ നാഷണൽ ഇൻഫോർമാറ്റിക്സ് സെന്റർ സർവീസസ് ഇൻക്. (NICSI)-ക്ക് 45.39 കോടി രൂപയുടെ ആദ്യ ഗഡു നൽകിയിട്ടുണ്ട്.

17. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളെ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനായി അടുത്ത 3-4 മാസത്തിനുള്ളിൽ NDUW പോർട്ടൽ തയ്യാറാക്കി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും/കേന്ദ്രഭരണ

പ്രദേശങ്ങൾക്കും കൈമാറാൻ NIC-യെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുണ്ട്. അവസാനമായി, അസംഘടിത തൊഴിലാളികളെ അതാത് സംസ്ഥാനങ്ങളിലും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലും , പൊതുസേവന കേന്ദ്രങ്ങൾ, ലേബർ ഫെസിലിറ്റേഷൻ കേന്ദ്രങ്ങൾ, തപാൽ വകുപ്പിന് കീഴിലുള്ള ഡിജിറ്റൽ സേവാ കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ വഴി ഈ പോർട്ടലിൽ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യിക്കുന്നതിലൂടെ വിവരശേഖരണം നടത്തേണ്ടത് സംസ്ഥാന-കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളിലെ സർക്കാരുകളുടെ ഉത്തരവാദിത്തമായിരിക്കും. ഇതിനായി, ഈ രജിസ്ട്രേഷൻ കാര്യങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി നിരീക്ഷിക്കുന്നതിന് മാസാമാസം അളക്കാവുന്ന ലക്ഷ്യങ്ങളോടെയുള്ള ഒരു സമഗ്ര കർമ്മപദ്ധതി മന്ത്രാലയത്തിൽ തയ്യാറാക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. കൂടാതെ, തൊഴിലാളികൾക്ക് മൊബൈൽ ആപ്പ് വഴിയോ എൻ.ഡി.യു.ഡബ്ല്യു പോർട്ടൽ വഴിയോ സ്വന്തമായോ മറ്റൊരാളുടെ സഹായത്തോടെയോ കൂടുതൽ സൗകര്യപ്രദമായി രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും കഴിയും.

18. കേന്ദ്രസർക്കാർ ഒരു സമഗ്രവും ചലനാത്മകവും ഉപയോഗപ്രദവുമായ നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺ ഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേർസ് (NDUW) വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രതിജ്ഞാബദ്ധമാണ്. അതിൽ കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾ, ഗിഗ് തൊഴിലാളികൾ, പ്ലാറ്റ്ഫോം തൊഴിലാളികൾ, കെട്ടിട/നിർമ്മാണ തൊഴിലാളികൾ, ഗാർഹിക തൊഴിലാളികൾ, അതുപോലുള്ള മറ്റ് തൊഴിലാളികൾ എന്നിവർ ഉൾപ്പെടുന്നു. കേന്ദ്ര-സംസ്ഥാന സർക്കാരുകളുടെ വിവിധ പദ്ധതികളും ആനുകൂല്യങ്ങളും അവർക്ക് ശരിയായ രീതിയിൽ ലഭിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കുക എന്നതാണ് ഇതിന്റെ ലക്ഷ്യം.

75. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷനെ സംബന്ധിച്ച്, മുകളിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയ കേന്ദ്ര സർക്കാരിന്റെ നിലപാട് ഈ കോടതിക്ക് സ്വീകാര്യമല്ല. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 21-ന് തന്നെ രജിസ്ട്രേഷനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾക്കും

ഒരു മൊഡ്യൂൾ ലഭ്യമാക്കാൻ തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തോട് ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെ ഒരു ദേശീയ ഡാറ്റാബേസ് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനങ്ങളെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളെയും സഹായിക്കാൻ NDUW പോർട്ടൽ ഉണ്ടാക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാർ തീരുമാനിക്കുന്നതിൽ തെറ്റൊന്നുമില്ല. അതിനായി 2021 ജനുവരി/ഫെബ്രുവരി മാസത്തിൽ 45.39 കോടി രൂപ അനുവദിക്കുകയും, NIC-യോട് ഒരു പോർട്ടൽ വികസിപ്പിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയും ചെയ്തുവെന്ന് മുകളിലെ ഖണ്ഡികയിൽ പറയുന്നു. അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾ രജിസ്ട്രേഷനും വിവിധ ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ പ്രയോജനങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിനും കാത്തിരിക്കുമ്പോൾ, തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഈ നിസ്സംഗതയും അലംഭാവവും പൊറുക്കാനാവാത്തതാണ്. മഹാമാരിയുടെ സാഹചര്യവും ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭിക്കുന്നതിന് അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കുള്ള അടിയന്തിര ആവശ്യകതയും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, പോർട്ടൽ ഉടൻ പൂർത്തിയാക്കി നടപ്പിലാക്കേണ്ടത് അത്യാവശ്യമായിരുന്നു. 2018 ഓഗസ്റ്റ് 21-ന് നിർദ്ദേശം നൽകിയിട്ടും മൊഡ്യൂൾ പൂർത്തിയാക്കാത്ത തൊഴിൽ മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഈ മനോഭാവം കൂടിയേറ്റ തൊഴിലാളികളെക്കുറിച്ചുള്ള അവരുടെ ഉദാസീന മനോഭാവത്തെയാണ് കാണിക്കുന്നത്. മന്ത്രാലയത്തിന്റെ ഈ നിഷ്ക്രിയത്വത്തെ ഈ കോടതി ശക്തമായി വിമർശിക്കുന്നു. തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം സെക്രട്ടറി NDUW പോർട്ടൽ 2021 ജൂലൈ 31-നോ അതിനുമുമ്പോ പൂർത്തിയാക്കി നടപ്പാക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ തുടർന്ന് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. തൊഴിൽ മന്ത്രാലയം സെക്രട്ടറി അതിനുശേഷം ഒരു മാസത്തിനകം അതിന്റെ റിപ്പോർട്ട് ഫയൽ ചെയ്യണം.

76. സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെയും കേന്ദ്രസർക്കാരിന്റെയും വിവിധ പദ്ധതികളിലേക്ക് കൂടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് പ്രവേശനം നൽകുന്നതിന് രജിസ്ട്രേഷൻ നിർബന്ധമാണ്. നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് (NDUW) പദ്ധതിയുടെ

പോർട്ടൽ പൂർത്തിയാക്കാനും അത് നടപ്പിലാക്കാനും ഈ കോടതി കേന്ദ്രസർക്കാരിനോടും സംസ്ഥാനങ്ങളോടും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും അഭ്യർത്ഥിക്കുന്നു. ഇത് 2021 ജൂലൈ 31-ന് അകം ആരംഭിക്കണം. രജിസ്ട്രേഷൻ പൂർത്തിയായ ശേഷം വിവരങ്ങൾ തിരുത്താനും പുതുക്കാനും സാധിക്കുമെന്നും ഇത് പ്രക്രിയയുടെ ഭാഗമാണെന്നും ഈ കോടതി വ്യക്തമാക്കുന്നു. തൊഴിലാളികളുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ പൂർത്തിയാക്കിയാൽ മാത്രമേ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്കും കേന്ദ്രത്തിനും ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ അവർക്ക് ലഭ്യമാക്കാൻ കഴിയൂ. അതിന് മുമ്പ്, രജിസ്ട്രേഷൻ പൂർത്തിയാക്കാത്ത പക്ഷം, കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്കും അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കും വേണ്ടി വിവിധ ക്ഷേമപദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കിയെന്ന സംസ്ഥാനങ്ങളുടെയും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളുടെയും അവകാശവാദങ്ങൾ കടലാസ്സിൽ മാത്രമായി ഒതുങ്ങും, അവർക്ക് യാതൊരു പ്രയോജനവും ലഭിക്കില്ല.

(vi) <u>സാമൂഹിക അടുക്കള</u>

77. ഈ മഹാമാരിക്കാലത്ത് മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങളും കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്കും മറ്റ് ആളുകൾക്കും വേണ്ടി സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നടത്തിയിരുന്നു. തൊഴിൽ നഷ്ടം ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിവിധ കാരണങ്ങളാൽ ഒരു ദിവസം രണ്ട് നേരത്തെ ഭക്ഷണം ആവശ്യമുള്ളവർക്ക് വേണ്ടിയായിരുന്നു ഇത്. കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്കായി സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നടത്താൻ ഈ കോടതി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകിയിരുന്നു. സംസ്ഥാനങ്ങൾ സമർപ്പിച്ച സത്യവാങ്മൂലങ്ങളിൽ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നടത്തുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിവരങ്ങൾ നൽകിയിട്ടുണ്ട്. കർണാടക സംസ്ഥാനം, സിറ്റി കോർപ്പറേഷൻ/മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ പരിധികളിൽ 'ഇന്ദിരാ കാന്റീൻ' എന്ന പേരിൽ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് വ്യക്തമാക്കി. 2020-ൽ കോവിഡ്-19 മഹാമാരി പൊട്ടിപ്പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ കൂടുങ്ങിപ്പോയ കുടിയേറ്റ

തൊഴിലാളികൾക്ക് 2020 മാർച്ച് 26, ഏപ്രിൽ 3 തീയതികളിലെ സർക്കാർ ഉത്തരവനുസരിച്ച് കേരളം സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നൽകിയിട്ടുണ്ടെന്ന് കേരളത്തിന് വേണ്ടി പ്രസ്താവിച്ചു. അർഹരായവർക്ക് ഭക്ഷണപ്പൊതികൾ നൽകുന്നതിനായി "വിശപ്പ് രഹിത കേരളം - ജനകീയ ഹോട്ടലും സാമൂഹിക അടുക്കളയും" എന്ന പദ്ധതിയുടെ പ്രവർത്തനത്തിനുള്ള മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ കീഴിൽ സർക്കാർ പുറത്തിറക്കിയിട്ടുണ്ട്. 2021 മെയ് 11-ന് ജനകീയ ഹോട്ടലുകളുടെയും സാമൂഹിക അടുക്കളകളുടെയും പ്രവർത്തനത്തിനായി കൂടുതൽ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങൾ പുറത്തിറക്കിയിട്ടുണ്ട്. പഞ്ചാബ് സംസ്ഥാനം പഞ്ചാബിലെ വിവിധ ജില്ലകളിലായി 38 സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് അറിയിച്ചു. തെലങ്കാന സംസ്ഥാനത്തിന്റെ കാര്യത്തിൽ, ഗ്രേറ്റർ ഹൈദരാബാദ് മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ പരിധിയിൽ 140 അന്നപൂർണ കാന്റീനുകൾ ലഭ്യമാണ്, അവിടെ 5 രൂപയ്ക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്നു. കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് ഈ സേവനങ്ങൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താം. തമിഴ്നാട് സർക്കാരിന്റെ മൊഴി അനുസരിച്ച്, സർക്കാർ നയമനുസരിച്ച് തമിഴ്നാട്ടിലെ വിവിധ മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷനുകളിലെ സർക്കാർ നടത്തുന്ന കാന്റീനുകളിൽ, ലോക്ക്ഡൗൺ കാലയളവിൽ ആർക്കും സൗജന്യമായി ഭക്ഷണം ലഭിക്കുന്നതാണ്. എൻ.സി.ടി. ഡൽഹി സർക്കാർ 2021 ഏപ്രിൽ 19-ന് പ്രഖ്യാപിച്ച കർഫ്യൂവും ലോക്ക്ഡൗണും കണക്കിലെടുത്ത്, കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികളുടെ ദുരിതാശ്വാസത്തിനും ക്ഷേമത്തിനുമായി വിവിധ ക്രമീകരണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തി. ഡൽഹിയിലെ 11 ജില്ലകളിലും കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്കും, ദിവസക്കൂലിക്കാർക്കും, മറ്റ് ആവശ്യക്കാർക്കും വേണ്ടി ഹംഗർ റിലീഫ് സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ട്. നിർമ്മാണ സ്ഥലങ്ങളിൽ ഭക്ഷണപ്പൊതികൾ വിതരണം ചെയ്യുന്നുണ്ട്. ഉത്തർപ്രദേശ് സർക്കാർ പറയുന്നതനുസരിച്ച്, 2021 ഏപ്രിൽ 15-ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവനുസരിച്ച്, മഹാമാരിയുടെ രണ്ടാം തരംഗത്തിൽ സ്വന്തം സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് മടങ്ങുന്ന കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് താമസിക്കാൻ താൽക്കാലിക

ഷെൽട്ടർ ക്യാമ്പുകൾ/ക്വാറന്റൈൻ സൗകര്യങ്ങൾ/സ്ക്രീനിംഗ് ക്യാമ്പുകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ ഉത്തർപ്രദേശ് സർക്കാർ നിർദ്ദേശിച്ചിരുന്നു. ഈ താൽക്കാലിക ക്യാമ്പുകളിൽ ഒരു ദിവസം രണ്ട് നേരത്തെ ഭക്ഷണം നൽകിയിരുന്നു. പശ്ചിമ ബംഗാൾ സർക്കാർ, കൊൽക്കത്ത മുനിസിപ്പൽ കോർപ്പറേഷൻ പ്രദേശത്തും മറ്റ് മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും 2021 മാർച്ച് മുതൽ "മാ കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചൻ സ്കീം" പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. അവിടെ ഒരു നേരത്തെ ഭക്ഷണം 5 രൂപയ്ക്ക് സബ്സിഡി നിരക്കിൽ നൽകുന്നു. ഈ പദ്ധതി ആർക്കും പ്രയോജനപ്പെടുത്താം. 23 ജില്ലകളിലായി 150 കാന്റീനുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ട്. മധ്യപ്രദേശ് സർക്കാരും "ദീനദയാൽ അന്ത്യോദയ രസോയ്" പദ്ധതിക്ക് കീഴിൽ 52 ജില്ലാ ആസ്ഥാനങ്ങളിലും 6 പ്രമുഖ മത നഗരങ്ങളിലും 2021 ഫെബ്രുവരി മുതൽ 100 കിച്ചൻ സെന്ററുകൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് പ്രസ്താവിക്കുന്നു. നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾ ഇല്ലെന്നും അതിനാൽ കുടുങ്ങിക്കിടക്കുന്ന കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചൻ നൽകേണ്ട ചോദ്യം ഉദിക്കുന്നില്ലെന്നും മഹാരാഷ്ട്ര സർക്കാർ സമർപ്പിക്കുന്നു. സർക്കാർ 10 രൂപയ്ക്ക് പൊതുജനങ്ങൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്ന 'ശിവ് ഭോജൻ താലി' എന്ന പദ്ധതിയെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കുന്നു.

78. ലോക്ക്ഡൗണും നിയന്ത്രണങ്ങളും ലഘൂകരിച്ച ശേഷം, എല്ലാ വ്യവസായങ്ങളും പ്രവർത്തനം ആരംഭിച്ചുവെന്നതും കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള വലിയൊരു വിഭാഗം ആളുകൾക്ക് തൊഴിൽ നൽകുന്നുണ്ടെന്നതും സത്യമാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇപ്പോഴും തൊഴിൽ ലഭിക്കാത്ത കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾ ഉണ്ട്. മഹാമാരിക്കാലത്ത് സംസ്ഥാനങ്ങൾ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. വലിയ തോതിൽ കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾ ഉള്ള പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കണമെന്ന് ഈ കോടതി കരുതുന്നു, മഹാമാരി തുടരുന്നിടത്തോളം കാലമെങ്കിലും ഈ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ തുടരണം. രണ്ട് നേരത്തെ ഭക്ഷണം പോലും

കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്ത ഒരു കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളിയും വിശന്ന് കഴിയുന്നില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ, കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചൻ/സബ്സിഡി നിരക്കിലുള്ള ഭക്ഷണം ലഭ്യമാക്കുന്ന സ്ഥലങ്ങൾ സംസ്ഥാനങ്ങൾ പരസ്യം ചെയ്യണം.

(vii) അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്ക് നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റം

79. എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളും സത്യവാങ്മൂലങ്ങൾ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. 1996-ലെ നിയമപ്രകാരം രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ള നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾക്ക് മിക്ക സംസ്ഥാനങ്ങളും നേരിട്ട് ബാങ്ക് വഴി പണം കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. 1,000 രൂപ മുതൽ 6,000 രൂപ വരെയാണ് നിർമ്മാണത്തൊഴിലാളികൾക്ക് കൈമാറ്റം ചെയ്യപ്പെട്ട തുക. ഏതാനും സംസ്ഥാനങ്ങൾ ഓട്ടോറിക്ഷാ ഡ്രൈവർമാർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മറ്റ് ചില വിഭാഗങ്ങൾക്കും പണം കൈമാറിയിട്ടുണ്ട്. നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിനുള്ള അവകാശം ഒരു സംസ്ഥാനം രൂപീകരിച്ച പ്രത്യേക പദ്ധതിയിൽ നിന്നാണ് ഉണ്ടാകുന്നത്. ഏതെങ്കിലും പദ്ധതി പ്രകാരം നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിന് ഒരു കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഒരു വ്യക്തിക്ക് അർഹതയുണ്ടെങ്കിൽ, അയാൾക്ക് അത് ആവശ്യപ്പെടാം. ഒരു കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളിക്ക് നേരിട്ട് ബാങ്ക് കൈമാറ്റം നടത്താൻ സംസ്ഥാനം ബോധപൂർവ്വം തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുള്ള ഒരു പദ്ധതിയും ഈ കോടതിയുടെ മുന്നിൽ രേഖപ്പെടുത്തിയിട്ടില്ല. നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റം ഒരു നയപരമായ കാര്യമായതുകൊണ്ടും അത് സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അധികാരപരിധിയിലായതുകൊണ്ടും, ചില അപേക്ഷകർ/ഇടപെടുന്നവർ ആവശ്യപ്പെട്ടതുപോലെ ഒരു നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിന് ഈ കോടതിക്ക് നിർദ്ദേശങ്ങൾ നൽകാനാവില്ല. ഏതെങ്കിലും സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിലുള്ള പദ്ധതി പ്രകാരം ഒരു വ്യക്തിക്ക് നേരിട്ടുള്ള ബാങ്ക് കൈമാറ്റത്തിന് അർഹതയുണ്ടെങ്കിൽ, നയപരമായ തീരുമാനത്തിൽ നൽകിയിട്ടുള്ള

സംവിധാനങ്ങളിലൂടെ അയാൾക്ക് ആ ആനുകൂല്യം നേടാമെന്ന് ഈ കോടതി നിരീക്ഷിക്കുന്നു.

80. മുകളിൽ നടത്തിയ ചർച്ചകളുടെയും ഈ കോടതിയുടെ നിഗമനങ്ങളുടെയും അടിസ്ഥാനത്തിൽ, താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങളോടെ ഈ റിട്ട് ഹർജികൾ തീർപ്പാക്കുന്നു:

(i) അസംഘടിത തൊഴിലാളികളെയും/കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികളെയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിനായി നാഷണൽ ഇൻഫോർമാറ്റിക്സ് സെന്ററുമായി (NIC) കൂടിയാലോചിച്ച് പോർട്ടൽ വികസിപ്പിക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോട് നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. നാഷണൽ ഡാറ്റാബേസ് ഫോർ അൺഓർഗനൈസ്ഡ് വർക്കേഴ്സ് (NDUW പ്രോജക്ട്) പ്രകാരം രജിസ്ട്രേഷനുള്ള പോർട്ടലിന്റെ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കാനും അത് നടപ്പിലാക്കാനും ഈ കോടതി കേന്ദ്ര സർക്കാരിനോടും അതത് സംസ്ഥാനങ്ങളോടും കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും അഭ്യർത്ഥിക്കുകയും നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇത് 2021 ജൂലൈ 31-നോ അതിനുമുമ്പോ ആരംഭിക്കണം. അസംഘടിത തൊഴിലാളികളുടെയും/കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികളുടെയും രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾ എത്രയും വേഗം, എന്നാൽ 2021 ഡിസംബർ 31-നകം പൂർത്തിയാക്കാനും ഈ കോടതി അഭ്യർത്ഥിക്കുകയും നിർദ്ദേശിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. കേന്ദ്ര സർക്കാർ/സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങൾ പ്രഖ്യാപിച്ചിട്ടുള്ള ക്ഷേമപദ്ധതികളുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്കും അസംഘടിത തൊഴിലാളികൾക്കും ലഭിക്കുന്നതിനായി, അവരുടെ രജിസ്ട്രേഷൻ നടപടികൾ പൂർത്തിയാക്കാൻ എല്ലാ ബന്ധപ്പെട്ട സംസ്ഥാനങ്ങളും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളും ലൈസൻസ് ഉടമകളും/കരാറുകാരും മറ്റുള്ളവരും കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി സഹകരിക്കണം.

(ii) സംസ്ഥാനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്നതനുസരിച്ച് കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് വിതരണം ചെയ്യാനായി അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ നൽകുമെന്ന് കേന്ദ്രസർക്കാർ ഉറപ്പ് നൽകിയിട്ടുള്ളതിനാൽ, ഉണങ്ങിയ ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകാനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടുന്ന അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ കേന്ദ്രസർക്കാർ, ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പ് (ഉപഭോക്തൃകാര്യ, ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണ മന്ത്രാലയം) അനുവദിക്കാനും വിതരണം ചെയ്യാനും ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

(iii) കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണങ്ങിയ റേഷൻ വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനായി ഉചിതമായ ഒരു പദ്ധതി നടപ്പാക്കാൻ സംസ്ഥാനങ്ങളോട് ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു. ഇതിനായി സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് കേന്ദ്രസർക്കാരിനോട് അധിക ഭക്ഷ്യധാന്യങ്ങൾ ആവശ്യപ്പെടാവുന്നതാണ്. അത് മുകളിൽ നിർദ്ദേശിച്ചതുപോലെ സംസ്ഥാനങ്ങൾക്ക് നൽകേണ്ടതാണ്. സംസ്ഥാനങ്ങൾ അത്തരമൊരു പദ്ധതി പരിഗണിക്കുകയും 2021 ജൂലൈ 31-നോ അതിനുമുമ്പോ നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യണം. അത്തരം പദ്ധതികൾ നിലവിലെ മഹാമാരി (കോവിഡ്-19) തുടരുന്നിടത്തോളം കാലം തുടരുകയും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുകയും ചെയ്യാം.

(iv) "ഒരു രാജ്യം ഒരു റേഷൻ കാർഡ്" പദ്ധതി ഇതുവരെ നടപ്പാക്കാത്ത സംസ്ഥാനങ്ങൾ 2021 ജൂലൈ 31-ന് അകം അത് നടപ്പാക്കാൻ നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

(v) 2013-ലെ ദേശീയ ഭക്ഷ്യസുരക്ഷാ നിയമത്തിലെ 9-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരം, സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ ഗ്രാമീണ, നഗര പ്രദേശങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തേണ്ട ആകെ ആളുകളുടെ എണ്ണം പുനർനിർണ്ണയിക്കാനുള്ള നടപടികൾ കേന്ദ്രസർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കണം.

(vi) 1979-ലെ നിയമപ്രകാരം എല്ലാ സ്ഥാപനങ്ങളെയും ലൈസൻസ് ഉള്ള എല്ലാ കരാറുകാരെയും രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാനും, കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികളുടെ വിവരങ്ങൾ നൽകാനുള്ള നിയമപരമായ ചുമതല കരാറുകാർ പൂർണ്ണമായും പാലിക്കുന്നുണ്ടെന്ന് ഉറപ്പാക്കാനും എല്ലാ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും ഈ കോടതി നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

(vii) ഒരു ദിവസം രണ്ടു നേരത്തെ ഭക്ഷണം പോലും കണ്ടെത്താൻ കഴിയാത്ത കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾക്ക് ഭക്ഷണം നൽകുന്നതിനായി, ധാരാളം കുടിയേറ്റ തൊഴിലാളികൾ കാണപ്പെടുന്ന പ്രധാന സ്ഥലങ്ങളിൽ സാമൂഹിക അടുക്കളകൾ നടത്താൻ സംസ്ഥാനങ്ങളോടും/കേന്ദ്രഭരണ പ്രദേശങ്ങളോടും നിർദ്ദേശിക്കുന്നു.

മഹാമാരി (കോവിഡ്-19) തുടരുന്നിടത്തോളം കാലമെങ്കിലും സാമൂഹിക അടുക്കളകളുടെ പ്രവർത്തനം തുടരണം.

81, മുകളിൽ നൽകിയ നിർദ്ദേശങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ഈ റിട്ട് ഹർജിയും 2020-ലെ റിട്ട് ഹർജി (സി) നമ്പർ 916-ഉം തീർപ്പാക്കുന്നു.

ദേവിക ഗുജ്രാൽ റിട്ട് ഹർജികൾ തീർപ്പാക്കി.